

Mlaš tednik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

STAVBENO IN POHISTVENO MIZARSTVO

Jožef Vogel

DVOR PRI ŠMIHELU - PLIBERK

izdeluje vsakovrstne kuhinjske in sobne opreme
kot tudi okvire za okna in vrata.

Sedaj lahko naročite telefonično 04235 - 34108
Dostavljamo vse na dom z lastnim avtom.

Poštni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu - Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XV. / STEVILKA 15

CELOVEC, DNE 11. APRILA 1963

CENA 2.- ŠILINGA

Zmaga življenja

Vse se veseli novega življenja, ki se poraja v naravi. Pomladansko sonce privabi prve cvetlice iz speče zemlje, drevesa ozelenijo, travniki in polja razprostirajo preproge bujnega novega življenja.

V tem času obhajamo največji praznik novega življenja, o katerem poje velikonočna pesem: Smrt in življenje sta se borila v prečudnem dvoboju. Gospod življenja je umrl, kraljuje živ...

Zares orjaška je bila borba med smrtjo in življenjem. Gospod življenja Kristus je premagal smrt, on živi in bo živel. V njem je zmagalo življenje, nihče mu ga ne more vzeti.

Zato pa bogoslužje Velike noči slavi Gospoda življenja: Kristus včeraj in danes, Začetek in Konec... Njegovi so časi in vekovi. Njemu slava in oblast na vse veke vekov... Po svojih ranah, svetih in slavnih naj nas varuje in ohrani Kristus Gospod... Svetloba slavno vstalega Kristusa prežene naj temine duše in srca... Velikonočna sveča nam predloži zmago življenja. Kristus živi. Prišel je, da bi nam pridobil življenje...

K novemu življenju v Kristusu Zmagovalcu naj bi ustali vsako Veliko noč. Treba je, da slečemo starega človeka in oblečemo novega. To se je godilo pri sv. krstu.

Ali se zavedamo velike odlike posesti božjega življenja? Današnja človeška družba v veliki meri zavrača pravo življenje v Kristusu. Sv. Janez evangelist govori v začetku evangelija o Kristusu, božji Besedi, ki je meso postala: »V njej je bilo življenje in življenje je bilo luč ljudi in luč sveti v temi in tema je ni sprejela... Na svetu je bila in svet je po njej nastal in svet je ni spoznal. V svojo lastnino je prišla in njeni je niso sprejeli...«

Te besede blagovesti veljajo tudi v veliki meri današnjemu času. Kristus prinaša po svoji Cerkvi pravo življenje. On je luč sveta, njegova beseda prinaša rešitev vseh težkih pereh uprašanj današnje človeške družbe, sožitja narodov, ki je močno ogroženo. Materialistično svetovno naziranje hoče poznati samo materijo - snov in odklanja oživiljajočega duha, odklanja vir vsega življenja, ki je samo v Bogu.

Težke so posledice odpada od Kristusa, ki je vir življenja. Brez njega ni pravega miru na svetu. Človeštvo je v vednem strahu in trepetu. Saj zadostuje, če se sproži ena ali dve pripravljeni atomski bombi... posledica bi bila grozno uničenje vsakega naravnega življenja.

V sredi med temo v današnji človeški družbi pa sveti luč Kristusova. Tudi danes zmaguje življenje, katerega nam je dal Kristus. Ali se nam ne razodeva tudi na zunaj moč Kristusove luči življenja v drugem Vatikanskem vesoljnem cerkvenem zboru, ki je poslal poslanico miru, ljubezni in bratstva vsem danes živečim narodom... Svet je prisluhnil temu klicu pravega življenja. Veselimo se vidnih pojavov pravega življenja božjih otrok. »Vsem, ki so sprejeli Besedo (Kristusa), je dala pravico, da postanejo otroci božji...«

Ali ni največja odlika za človeka, da postane otrok božji? Stvarnik nebes in zemlje, Gospoda življenja smemo imenovati Očeta. K njemu smemo priti v vseh naših stiskah in mu razodeti globine srca. Nagovoriti ga smemo: Oče naš...

Varujmo božje življenje milosti, ki smo ga prejeli pri prerobenju sv. krsta kot najdražji zaklad. Če bi bilo ogroženo, zajemajmo iz virov življenja, ki nam jih nudi naša mati Cerkva, da bomo trdni in močni v viharjih življenja. Hitimo pa tudi k materi življenja-Mariji, da nam ohrani življenje v Kristusu.

Zmaga življenja se bo razodela v vsej lepoti in dopolnitvi časa. Pripravljajmo zmago življenja tudi mi.

Velika noč ob duhovnem vstajenju

Kako nekaj čudovito lepega in velikega je moderni svet s svojimi izrednimi uresničitvami. Nad njim se stalno širi in utrjuje človekovo gospostvo. Upravičeno je človek ponosen na svojo moč nad materijo in življenjem.

Človek je v resnici kralj stvarstva.

Toda, pozor!
Cilj civilizacije je človek, njegova sreča.

A kaj vidimo v tej veličastni zgradbi sodobnega človeštva?

Dani so zunanji pogoji za srečo, a človek ni srečen. Morda še nikoli ni bil tako nesrečen, kot je danes. In na Veliko noč imamo dovolj razlogov, da s tesnobo v srcu gledamo v bodočnost.

Od kod to? Kje je krivda? Kako naj presojamo današnjo civilizacijo in njene nositelja, človeka?

Na misel nam prihajajo besede našega Gospoda: »Po njihovih sadovih jih boste spoznali.« Krivica, laž, nasilje, moralna izprijenost, suženjstvo, milijoni izgnancev, kri in solze... To so sadovi, ki na ves glas kriče, da v današnjem svetu nekaj ni v redu. Vse to ni prišlo

slučajno. Svoj izvor ima v razmerah, ki jih je povzročil človek.

Krivda je tedaj v človeku.

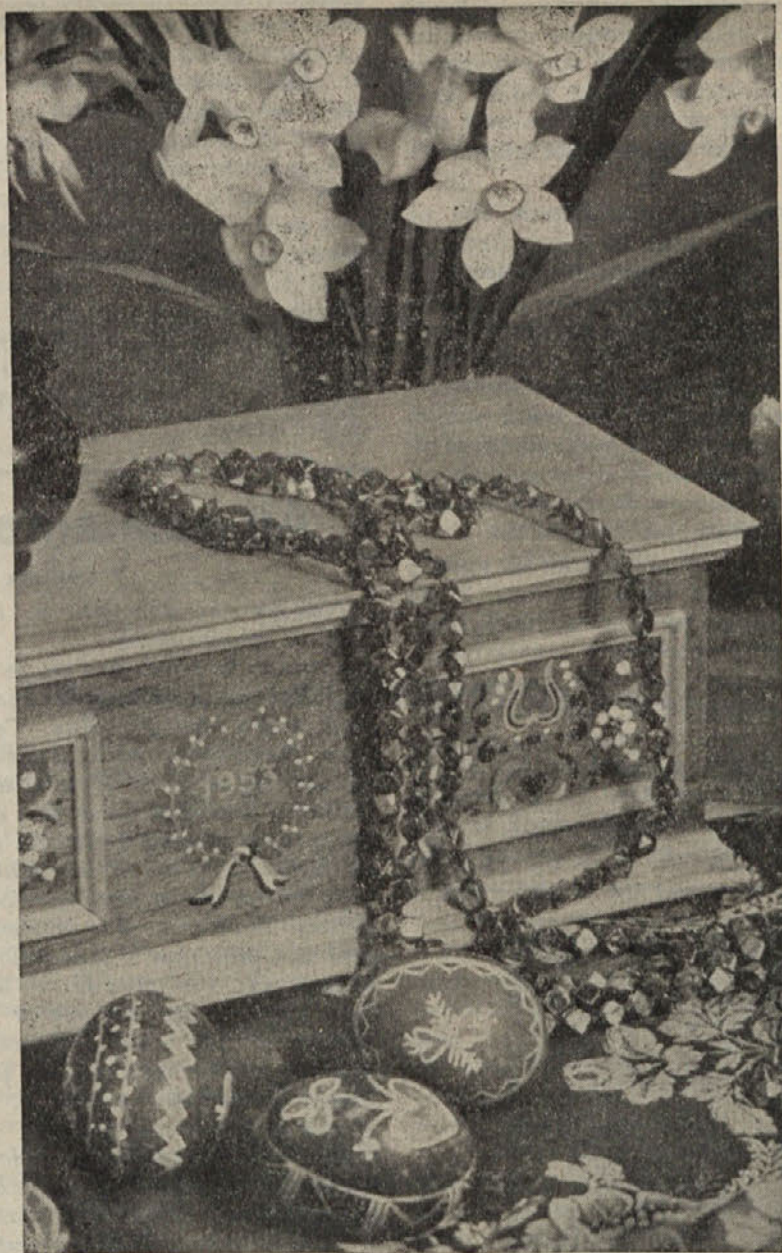
Čim bolj namreč človek po znanosti in tehniki obvladuje vesoljstvo, tem bolj zgublja oblast nad svojim notranjim svetom.

Človek se potaplja v skrivnost vse-mirja. Prodira v vesoljstvo ter odkriva milijarde in milijarde novih svetov, meri njihova čudovita pota, spoznava njihovo ogromnost in oddaljenost. Človek se potaplja v neizmerno mali svet atomskih jeder ter krogi njihovo silo. Ali isti človek se zgublja v skrivnostih svojega lastnega bitja.

Hoče voditi svet, a ne zna voditi svoje lastne osebe.

Krogi materijo, toda, ko bi moral, kot lepo pravi Quoist, osvobojen od njene tiranije, živeti bolj po duhu, se dogaja prav nasprotno: spolnjenjena materija se obrača proti človeku. Človek postaja njen suženj. Za duhovno v njem ni več mesta.

In tu se začneja njegova tragika.

Blagoslovljene velikonočne praznike

želi vsem naročnikom, sodelaveem in prijateljem

„Mlaš tednik - Kronika“
UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Kajti človek je duhovno telesno bitje. Ni samo duh in ne zgolj materija. Duh in materija! To je človek. Oboje je potrebno, ali duh je odločilen. Duhovno je glavno.

Ako človek zgubi duha, zgubi nekaj bistvenega.

Ni več človek.

Ker duh rodi zamisel, se materija organizira v človekovih rokah in se dvigajo zgradbe. Ker si duh zamisli načrt, more zrasti mesto, more stroj zapustiti delavnico, se prenavlja obliče zemlje. Ker duh zasnuje lepoto, marmor postane umetnina, pojo strune ter harmonirajo barve. Ker duh hiti nasproti drugemu duhu, zaživi ljubezen, se družijo ljudje in se poraja človeštvo.

Duhovno je glavno.

Ako se pa duh pokvari, je človek v nevarnosti. Kajti telo, ki ga je ljubil, stroj, ki si ga je zamislil, mesto, ki ga je postavil, svet, ki ga je gradil s takimi žrtvami, se obrnejo proti njemu ter ga zdrobijo.

Materija se je tako znova odtegnila človekovemu gospostvu.

Ni več človeka! Ni več civilizacije!

Vse je treba na novo začeti.

Tako so se v zgodovini druga za drugo rušile civilizacije. Redkokdaj zaradi pritiska od zunaj. Večinoma so propadle same od sebe, razjedene od notranje gnilebe.

Očitno je, da naši civilizaciji, na katero smo tako ponosni, grozi ista usoda. In zaradi istih vzrokov.

Naši civilizaciji sicer preteči nevarnost tudi od zunaj, na njenih geografskih mejah, a mnogo večja nevarnost ji grozi v srcih njenih nosilcev. Tu je črv, ki razjeda zlato jabolko naše kulture ter širi razkroj in gnilebo.

Ni tedaj posebno važno to, da si more človek jutri ali pojutrišnjem utreti stalno pot v vesoljstvo. Važnejše je to, kakšna bo vsebina, kakšna bo slika tega človeka.

Vse torej zavisi od tega, ali bo v človeku duh vladal nad materijo ali pa materija nad duhom. In ako duh tako čisto tone pred materijo, ki je na zmagoslavju pohodu, se to dogaja iz razloga, ker duh ne pozna ali pa ne prizna začetnika duha in materije - Boga.

Problem je tedaj v tem: ali se bo človek oklenil Boga, se osvobodil od materije in jo obvladal, ali pa se bo oddaljil od Boga ter se navezal na materijo ter postal njen suženj.

Ako je torej človek 20. stoletja v nevarnosti, je to zaradi tega, ker se je preveč zakopal v materijo, katero je postavil na oltar, a zavrnil Boga, vrhovnega Inženirja vsega vesoljstva.

Duhovno je glavno.

Naj nas ta misel, bratje in sestre, spremlja v Veliki noči 1963.

Duhovni stráni našega življenja spet priborimo njeno veljavo. Ne mirujmo, dokler ne bomo med snovnim in duhovnim, med časnim in večnim v našem življenju vzpostavili tisto razmerje, ki ga je določil Jezus Kristus.

V tem je rešitev vseh problemov, ki tako grozeče visé nad današnjim svetom. Vzemimo si k srcu opomin velikega Dostojevskega, ki je zapisal: »Končno je vse odvisno od tega, ali vzamemo Kristusa za najvišji ideal ali ne.«

V-ko.

Politični teden

Po svetu ...

ZAHOD PREUDARJA POLOZAJ

Ta teden preudarjajo zahodne sile svoje položaje v Aziji in Evropi s ciljem, da bi odstranili slaba mesta in za Evropo pospešili projekt skupne atomske bojne sile. O tem položaju razpravljajo ta teden v Parizu. Navzoči so ameriški zunanji minister Rusk, angleški zunanji minister Lord Home, francoski ministrski predsednik Couve de Murville ter številni ministri iz Azije in Evrope, med njimi tudi nemški zunanji minister Schröder. Trodnevno zasedanje ministrskega sveta južno-vzhodno azijske obrambne organizacije (SEATO), se je začelo v ponedeljek.

Osrednja oseba pariške konference je ameriški zunanji minister Rusk, ki je preteklo nedeljo opoldne došel v Pariz. Ob prihodu ničesar ni izjavil. Takoj je začel s posvetovanjem z ameriški diplomati in vojaškimi predstojniki. Nadeja se, da mu bo v glavnem uspelo odstraniti napetosti med Londonom in Parizom. Ruska je v ponedeljek sprejel general de Gaulle k razgovoru, ki mu z ameriški strani pripisujejo veliko pomembnost. Kajti od 14. januarja dalje, ko je de Gaulle odklonil kolektivno atomsko bojno silo NATO in odkar so se razbila po de Gaullovi zaslugi pogajanja za pristop Anglije k EWG, de Gaulle še ni govoril z nobenim visoko stoječim ameriškim politikom.

KAJ PRIČAKUJE LONDON

Z britanske strani je bilo izjavljeno upanje, da bo srečanje obeh zunanjih ministrov doprineslo k izboljšanju odnosov med Londonom in Parizom. Optimisti v Londonu računajo celo s tem, da si bosta Couve de Murville in Lord Home podala roke, kajti večkrat si bosta morala ob konferenčnih ali obednih mizah sedeti nasproti. Francoski zunanji minister se je še pred tremi tedni z zelo prozornimi utemeljitvami pri nekem kosilu v Parizu branil srečanja z britanskim kolegom.

SKRB ZA LAOS

Generalni tajnik SEATO Serasin je postavil Laos v ospredje posvetovanj, ko je preteklo soboto v Parizu izjavil, da se je položaj v Laosu »zresnil«, medtem ko se je stanje v južnem Vietnamu nekoliko izboljšalo. Serasin je svojo zaskrbljenost podčrtal s poročili o novih bojih med neutralističnimi bojnimi enotami in komunističnimi zvezami Pathet-Lao preteklega tedna.

RUSI SO NEZADOVOLJNI ZARADI PREPOVEDI IZVAŽANJA CEVI

Sovjetska vlada je preteklo soboto protestirala pri nemški zvezni vladi proti prepovedi izvažanja cevi. Ukinitve izvažanja velikih cevi v Sovjetsko zvezo je ocenila kot »javno sovražno dejanje«, čigar cilj je, da poslabša odnose med Moskvo in Bonnom. Odnosi niso bili ravno najboljši, vendar vzdržni. Sovjetska zveza odločno stoji na tem, da se Zvezna republika drži svojih obveznosti.

Prepoved izvažanja cevi pa je brez dvoma »kršitev dvostranskega trgovskega sporazuma s strani Zvezne republike«. S tem zvezna republika podkopava medsebojno zaupanje med obema zveznikoma, ter krši tako enega najvažnejših zakonov mednarodnega prava, ki predpisuje, da se je treba ravnati po pogodbah.

ZE ZNANI OČITKI

V tej noti Sovjetska zveza poudarja, da bi se popolnoma mogla odreči uvozu cevi s tem, da bi stopnjevala lastno proizvodnjo. Nihče v Zvezni republiki ne more resnično misliti, da bi mogel s takimi ukrepi ovirati gospodarski razvoj Sovjetske zveze. Zopet je Zvezna vlada darovala interese dobrih soseskih odnosov do drugih držav militarnističnim in maščevanja želnim ciljem, ker upa, da se bo s tem posebno prikupila »nekaterim državam NATO«.

PODPISALI SO POGODBO

»POLARIS«

V Washingtonu so formalno sklenili, da bo Amerika izvažala rakete tipa Polaris. Zunanji minister Rusk ter britanski posla-

nec Ormsby-Gore sta podpisala pogodbo, ki bo uredila sporazum, ki sta ga proti koncu zadnjega leta sklenila v Nassau predsednik Kennedy in ministrski predsednik Macmillan. Ta pogodba bo omogočala Veliki Britaniji nakup določenih raket z vsemi potrebščinami pri Združenih državah. Te rakete bodo proti koncu tega desetletja tvorile jedro britanske atomske sile.

Novi voditelj Labour-Party, Harold Wilson, je malo pozneje sicer izjavil, da hoče to pogodbo razveljaviti, če bo — kakor domnevajo v Washingtonu — drugo leto po zmagi njegove stranke prevzel mesto ministrskega predsednika.

LUNIK IV NA POTI MIMO MESECA

Sovjetska vesoljska raketa Lunik IV, ki so jo izstrelili v torek preteklega tedna, je v soboto zjutraj letela 8500 km mimo meseca. Sovjetska obveščevalna služba TASS je k temu vesoljskemu poletu izjavila, da je namen poleta dosežen in raziskovalna naloga rakete izvršena. Lunik IV bo na svojem daljnem poletu postal umetni satelit sonca.

Mnenje voditelja britanskega observatorija je, da je ob tem poletu »prav gotovo šlo nekoliko po strani«. Znanstvenik meni,

... in pri nas v Avstriji

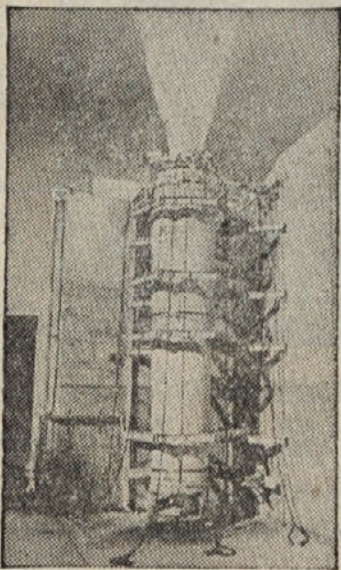
NEPREKLICNO »PRIJATELJSTVO« V KOALICIJI

»Avstrijska ljudska stranka ter Socialistična stranka se priznata k avstrijski ustavi ter k pravni državi«, tako se glasi prvi člen delovnega sporazuma, ki so ga objavili kot izid štirimesečnih vladnih pogajanj. Dokument se spretno izogiblje izraza »koalicijski pakt« ter ga sramežljivo opisuje s »sklepi strank v zvezi s sestavljanjem nove vlade«.

Na štirinajstih s strojem popisanih straneh vsebuje koalicijski pakt vse to, kar naj bo merodajno za sodelovanje koalicijskih strank. Kajti »Ljudska stranka ter Socialistična stranka tvorita skupno vlado«. Obe politični stranki bosta vodili vlado po smernicah, ki so zajete v delovnem sporazumu, v vladni izjavi bosta obrazložili svoja načela.

Ta koalicijska bo ostala nepreklicna na rok zdaj začtega zakonodajnega obdobja, to je vsekakor že mogoče reči. Nove volitve bo mogoče razpisati samo po medsebojnem sporazumu. V zadevah vladnih predlogov bi naj bil vedno dosežen enoglasen sklep koalicijskih strank. Obe stranki sta se tudi obvezali, da bosta svojim poslancem priporočili, da bodo vladni predlogi skupno zastopani v državnem zboru, če jih sporazumno ne bosta dali na razpolago parlamentu za obravnavanje.

Koalicijski pakt vsebuje tudi še sledečo novost: če se vlada glede predloga, ki ga stavi kak minister, ne more zediniti, bodo to snov poverili posebnemu razpravljalnemu komiteju v obdelavo. Če stranka ugotovi, da se tudi posebni razpravljalni komite ne more zediniti, potem naj po treh mesecih predložijo parlamentu iniciativni predlog. In če se v času petih mesecev parlamentski klubi vladnih strank še vedno ne bodo mogli zediniti, potem bodo

V Združenih državah Amerike so razvili raketni motor, ki ga poganja tekoče gorivo in ki doseže odgonsko silo 225.000 kilogramov. Na sliki poizkus na mestu izdelave.

da so Sovjeti hoteli poskusiti spraviti instrumente na mesec. Zastopal je tudi mnenje, da Sovjetska zveza v vesoljskem tekmovanju ne prednjači pred Združenimi državami.

Moskovski radio je v petek zvečer odpoval oddajo z naslovom »Mesec je zadet«; oddajal je literarno branje ter muziko na klavirju.

NA VELIKI PETEK POGAJANJA ZA BERLIN

V Washingtonu bodo na veliki petek nadaljevali sovjetsko-ameriške poizvedovalne razgovore glede Berlina. Razgovor med ameriškim zunanjim ministrom Ruskom in sovjetskim poslanikom Dobryninom so pretekli teden v zadnji minuti preložili, ker Rusk ni mogel pravočasno končati s pripravami za svoj obisk v Parizu. Uradni krogi v Washingtonu so zagotavljali, da preložitev berlinskih razgovorov nima nobenih političnih namenov in ozadij.

NOVI NAČRT JUŽNE KOREJE

General Park Chung Hee, vodja vojaškega režima v Južni Koreji, je pod močnim ameriškim pritiskom opustil svoj načrt, ki je predvideval ohranitev take vlade še skozi štiri leta. S tem je general Park odprl pot civilni vladi, ki bo prevzela oblast letos decembra. Novo vlado bodo sestavili po svobodnih volitvah meseca novembra.

smeli pristojni odbori državnega zbora sami odločati in sklepati. —

Izvesta so področja civilnega in kazenskega prava v vprašanjih, ki zadevajo svetovna naziranja in so stvari vesti; nadalje finančna obremenitev državljanov; večji izdatki ali manjši dohodki za zvezo, dežele, občine in občinske zveze; sprememba proračuna in zapravljanje državnega imetja.

TRIJE KANDIDATI ZA DRŽAVNEGA PREDSEDNIKA

V nedeljo, 7. aprila, je potekel rok za oddajo volilnih predlogov za volitev novega državnega predsednika. Avstrijskemu ljudstvu se tokrat predstavljajo general v pok. dr. Jožef Kimmel, nekdanji zvezni kancler dipl. inž. Julij Raab in vladajoči državnik dr. Adolf Schärf, kot kandidati za novega državnega predsednika.

28. aprila bo 4,87 milijonov avstrijskih volilnih upravičencev zopet volilo. Volitev je po zakonu obvezna. Če kateri izmed kandidatov združi v svoji osebi več kot polovico glasov, je izvoljen. Če nobeden ne doseže teh zahtevanih pogojev, se 35 dni po prvi volitvi more vršiti druga med tistima dvema kandidatom, ki sta dobila največ glasov.

Ali poznamo slikarja Marka Pernata?

V Celovcu nosi ulica ime po njem: Pernhartgasse

Naš koroški domačin je. Ponosni smo nanj in smo ga vesel.

Prvotno in pravo ime mu je bilo Pernat. Na Proboju v župniji št. Vid v Podjuni stoji hišica »pri Pernatu«. To je prvotni dom slikarjevega očeta Andreja Pernata. Ta Andrej se je izučil za mizarja. S svojo skromno dediščino po svojem očetu Matiju Pernatu in svojimi prihranki si je ustanovil lasten dom. Kupil je majhno domačijo »pri Lajrovcu« v Zgornjih Medgorjah v župniji Grabštajn. To je sredi poti, ako greš iz Grabštajna v Medgorje. 39 let star se je poročil s 23-letno Urško Klotzer, hčerko Temperlovega kočarja v Grabštajnu. Poroka je bila seveda v Grabštajnu. Po dobrem letu in pol se jima je rodil prvi otrok, sinček Marko, dne 6. julija 1824. Krstili so ga v Grabštajnu.

Potem se je zgodilo, da si je oče Andrej poiskal drugi dom. Najbrž je bilo pri Lajrovcu premalo zaslužka za mizarja. Preselil se je k Rupicu v Gorice v župniji Mohliče. Tam sta se rodila Markov brat Andrej in sestra Uršula. In zanimivo je, da je tako v grabštajnskih in mohliških župnijskih knjigah družina upisana pod rodbinskim priimkom »Pernath«.

Iz Mohlič je šla družina k Drtničeju v župniji Tinje. To je mala kmetija v Rutah, na južni strani gore Brankovca, z lepo sončno lego in krasnim razgledom, malo nad cesto, ki veže Celovec z Velikovem. Tukaj se je rodila potem še Markova sestra Anica in brat Gašpar. Krstili so ju v

SLOVENC

doma in po svetu

„Konec poti“ na slovenskem odru

Slovenski oder je poleg Dramatskega društva Lilijska glavna slovenska igralska družina v Clevelandu. Uprizoritev igre „Konec poti“ začetkom marca je v vsakem pogledu lepo uspela. Ocenio je napisal pisatelj Karel Mauser v Ameriški domovini. Igra ima malo vlog in še te samo moške. Utegnila bi jo podati ob priliki katera izmed naših slovenskih igralskih skupin na Koroškem. Scena je skozi vso igro ista: častniško angleško zaklonišče nekje v Franciji v času prve svetovne vojne, oddaljeno 60 kilometrov od nemške bojne črte. „Konec poti“ so uprizorili v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju, ki je največji slovenski narodni dom v Ameriki. Dramatsko društvo Lilijska pa bo uprizorilo Cankarjevega Kralja na Betajnovi v Slovenskem domu v Holmes aveniji.

Razstava slovenskega tiska

Slovensko kulturno društvo Baraga v Torontu pod predsedstvom Petra Markeša in tajnika H. Erčulja je pripravilo tudi letos razstavo slovenskega tiska. Za razstavo sta bila določena dva dneva in sicer 30. in 31. marec. Razstava je imela dva namena: prikazati nekaj pregled kulturnega dela Slovencev, ki žive izven domovine, na drugi strani pa nuditi slovenskim izseljencem po čim bolj mogoče nizkih cenah v prodajo knjige, ki so vredne, da pridejo med slovenske izseljence.

Iz Kanade pozdravljajo pisatelja Meška

Predzadnjo nedeljo v marcu so igrali v dvorani župnije »Marije Pomagaj« v Torontu (Kanada) Meškovo igro »Matij«. Pred začetkom igre je stopil na oder g. Vilko Čekuta in popisal v 10-minutnem govoru delo pisatelja Meška. S tem se je vsa dvorana spomnila vneta in požrtvovalnega duhovnika ž. g. Ksaverja Meška, ki mu na tem mestu igralci njegove igre pošiljajo še enkrat prisrčne pozdrave. Nastopili so: M. Čekutova (igrala gospo Strelčevo, vdovo); P. Čekuta, P. Novak, Mirjam Čekuta (Milan, Ivan in Tinka, vdovini otroci); M. Jankovič (Silva, rejenka pri Strelčevih), V. Jankovič (Križnik, grofov logar), F. Gamze (župnik), A. Kožej (cigan Sandor), Vilko Čekuta (režija in scenarija), Milan Martinčič (šepetalec). Obisk igre je bil kar zadovoljiv. Potem so igralci nastopili tudi v dvorani »Brezmadežne« na drugem koncu mesta v New Torontu za tamkaj naseljene Slovence. Čisti dobiček so poklonili slovenski župniji za kritje njenih stroškov. Člani Slovenskega gledališča so imeli torej lep uspeh in jim čestitamo!

Šesti katoliški slovenski dan

V letošnji sezoni bo največja slovenska prireditel katoliške skupnosti šesti Katoliški slovenski dan dne 7. julija 1963. Takrat bodo ameriški Slovenci proslavili tudi 1100-letnico, odkar sta prišla sveta brata Ciril in Metod Slovanom v osrednji Evropi oznanjati božjo besedo v našem maternem jeziku.

Branko Rozman je ustvaril novo slovensko dramo:

„Obsodili so Kristusa“

Dr. Branko Rozman, ekonom in profesor v škofovem zavodu v Buenos Airesu (Argentina), ki ga je ustanovil škof Rožman za slovenske dijake in bogoslovce, se stavlja njegovih akademij, ki najdejo lepo priznanje med občinštvom, je v literarnem življenju pesnik, ki je izdal že svoj čas pesniško zbirko »Na steni spi čas« (Rim 1954), pa tudi pripovednik črtic po raznih revijah, zadnja leta pa se peča pred vsem z dramatikom. Tako sta šli čez oder že njegovi dve dramski stvari: baladni monolog »Roka za steno«, pa celovečerna igra »Človek, ki je ubil Boga«. Snov obeh stvari je tragedija in problematika slovenske revolucije.

Pred meseci je napisal svojo tretjo dramo »Obsodili so Kristusa«. Ni to pasijon, kot je Gregorinovo »Obiskanje«. Pa zopet ni to zgolj analitično seciranje Kristusovega procesa, kakor ga je napisal Fabri. Rozmanu ne gre toliko za sodno postopanje procesa samega, temveč bolj to, kako je prišlo do procesa (proces sam izpusti) in kaj se je zgodilo po njem. Njegova drama ima samo štiri osebe: bivšega velikega duhovnika Ano, sedanjega velikega duhovnika Kajfo, mladega filozofa pravnika Jeseja in starega Nikodema, člana velikega zbora. Reakcija vseh teh štirih spriči Jezusovega slavnostnega vhoda na cvetno nedeljo v Jeruzalem, nam da videti razmerje judovskega duhovništva proti Kristusu, katerega dolže krivice, laži in bogokletja ter ga zato obsodijo na smrt. Najdoslednejši je stari Ana, dočim je Kajfa manj odločen, Jese pa išče le pravnih osnov za umor, dočim se pa Nikodem vedno bolj

obrača v Kristusovo smer in se mu vstopi ob smrtni uri ob stran. Od cvetne nedelje naprej gre drama v tem smislu, da se razodene ironija, kako se v imenu resnice, pravice in svetosti pripravljajo umor najvišje Resnice, Pravice in Svetosti. Vse spletke, ljudska gibanja, slabosti, izdaje, obveščanja itd., itd. gre za tem, da zakonik ne nudi zadostnega oporišča za proces. Ko pa se to izpolni, Kristus vstane. Odslej naprej se šele začneja nov še silnejši napor za tem, da se od smrti vstali Kristus ubije znova, proces, ki se bo dogajal do konca sveta. Takšno novo ubijanje Kristusa pa je analogno prvemu zgodovinskemu in se dogaja povsod v posebnih oblikah.

In tu je zopet stikališče Rozmanove drame s časom revolucije. Nikjer ne govori o slovenskem boju, toda ta boj za ubijanje najboljšega človeka v imenu lažne svetosti... se vrši pred nami s termini revolucije, sodobnega poimenovanja starih duhovnih silnic, tako, da nam je sojenje Kristusu približano v času in besedi, nam postane sodoben razplet dogodkov, v katerem so tudi pri nas na ta način ubijali Boga. »Človek, ki je ubil Boga«, je tu dobil dopolnilo v zgodovinskem prikazovanju umora resničnega Boga, Kristusa, ki se bo ponavljal do večnosti, s prav takimi oblikami organiziranja, izdaje, obsodbe in izvršitve. Vsa igra je zgodovinska, pa sodobna obenem, je palestinska pa slovenska, je judovska pa komunistična po dialektiki, je brezčasovna, pa prilagojena vsakemu času.

Drama se godi v večnem velikem tednu od cvetne nedelje naprej, menda poljubno kostumirana, v nedoločenem kraju, dasi z

zgodovinsko imenovanimi osebami in z zgodovinskimi reminiscencami. To so usekakor pretežno idealistične sestavine. Toda s temi so najožje zvezane fraze iz komunistične revolucije, ki naj služijo evangelijskim poročilom v nekako pomoč. Pri tem se je nehote zgodila neka čudna zmes. Vajeni smo spremljati veliki teden z resnostjo, z žalostjo. Res bi lahko rekli, da je ta realistični element drame grotesken. Razpleta dejanja v realističnem smislu pa ni, kvečjemu bi drama lahko koga vzpodbudila k ustvariti nove drame o Nikodemu, ker je ta tukaj nakazana. Povprečni gledalec, bolje bi bilo reči: vernik, pogreša nekje Kristusovo svetost, dasi je večkrat omenjena, zlasti z Nikodemovimi besedami, ki pa ugasnejo spriči aktivnosti ostalih treh procesualcev.

Ali ima drama kakšno dejanje, je težko reči; v smislu realistične snovne kompozicije najbrž ne. A res je, da vse to že vemo od otroških let dalje in bi bilo treba dramo pazljivo brati, da bi to dognali. Občutimo isto kot pri gledanju pasiona, ki ni navadno realistično dramatičen, dasi predstavlja največjo žaloigro.

stvom papeža Janeza XXIII. napenja vse svoje miroljubne sile, da odstrani vse ovire, ki so temu velikemu cilju na poti. Pa tudi drugače pomagajmo napredku duhovne oporoke velikih slovanskih apostolov. V tem naj se enako trudijo naši duhovniki in verniki. Duhovniki naj v svojih govorih ljudstvu odkrivajo lepoto svetniške podobe velikih slovanskih bratov in njihovega zgodovinskega poslanstva; verniki pa naj se navdušujejo za vzor popolne zvestobe Cerkev in svetemu očetu, papežu, pri tem pa z ljubeznijo mislijo na tiste krščanske brate, ki skupaj z nami verujejo v Kristusa, pa so odšli iz skupne staje in ne priznavajo oblasti skupnega pastirja.

GLAGOLSKO BOGOSLUŽJE

Pri tem pa ne smemo pozabiti še na eno pomembno zgodovinsko dediščino svetih bratov: na staroslovensko bogoslužje za hodnega obreda, ki se je v teku stoletij udomakilo skoraj po vseh škofijah Istre, Hrvaškega Primorja in Dalmacije. Če nič drugega, je to bogoslužje dokaz, kako se katoliška cerkev v želji, da v svetu utrdi kraljestvo božje resnice in Kristusovega evangelija, zna prilagoditi duhu, navadam in prilikam vsakega naroda, držeč se pri tem Pavlove misli: Vsem sem vse postala, da vse pridobim za Kristusa! (Prim. 1 Kor 9, 22)

Da, Cerkev je velika, draga mati vseh narodov. Ne pozabimo tega nikdar! Ne pozabimo slednjič, da sta sv. Ciril in Metod svoje uspehe za cerkveno edinost, za slovanski književni jezik, za slovansko bogoslužje in za ustanovitev posebne slovanske cerkvene pokrajine dosegla z zgledom svetega življenja. Njuno versko in književno delo, ožarjeno s svetniškim sijem, nas opozarja na Kristusov opomin: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vašo dobro dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.«

(Mt 5, 16)

(Iz pastirskega pisma jugoslovanskih škofov)

Ali poznamo slikarja Marka Pernata?

(Nadaljevanje z 2. strani)

Markov talent so zapazili tudi drugi. Četrt ure od Drtničja je bil ugleden mož Jožef Thaler, lastnik Krajcarjevega dvora ob cesti. Povabil je mladega pastirja in šolarja Marka, naj mu poslika veliko sobo pri Krajcarju. Fant je to kar dobro naredil. Thaler je o tem povedal zgodovinarju Henriku Hermannu, škofovemu dvornemu kaplanu v Celovcu. Ta je pisal goriškemu nadškofu Slovincu Francu Lušinu in ga poprosil za podporo, da bi se Marko Pernat izučil slikarstva. Ta nadškof je bil namreč doma iz Tinj ter je za svoj domaći kraj rad kaj storil. Tem rajši je Marku pomagal, ker je bil priden in pobožen sin globoko verne, a ubožne rodbine.

Marko Pernat je tako prišel v Celovec k slikarju Andreju Hauserju. Kaplan Herman ga je seznanil tudi s slikarjem Edvardom vitezom Moro, ki je bil sin plemeniške rodbine Moro iz Vetrinja in ki je imela izdelovalnico suknja. Ta pokrajinski slikar je Marka spravil k boljšemu slikarskemu mojstru, namreč k Bokelenu. Pri Morovih je Marko našel svoj drugi dom, lahko rečemo in Edvard je bil sam njegov najboljši učitelj. Pri Morovih se je Marko razvil v tako sijajnega slikarja. Za-

Kratke kulturne vesti

● BERLIN

V nemško demokratično republiko je prišla univerzitetna delegacija iz Jugoslavije, ki jo vodi rektor zagrebškega vseučilišča dr. Vladimir Serdar. Delegacija bo med sedmimi bivanjem obiskala univerze v Berlinu, Leipzigu, Dresdenu, Weimaru in Jeni ter izmenjala izkušnje s predstavniki teh univerz. Prof. Vladimir Serdar bo predaval o vplivu ekonomskega razvoja na spremembe strukture prebivalstva v Jugoslaviji.

● DUNAJ

Letošnji program gostovanja jugoslovanskih umetnikov v Avstriji se je začel s koncertom Zagrebških solistov, nadaljuje pa se z gostovanjem Zagrebške filharmonije, z dirigentom Milanom Horvatom. Zagrebška filharmonija bo izvajala pretežno dela slovanskih skladateljev. Pripravljajo tudi razstavo jugoslovanskih umetnikov na Dunaju, za poletje pa dve razstavi grafikov Fedora Vaica in Mihe Maleša. Zagrebški operni umetniki bodo gostovali tudi v Linzu in Salzburgu, vzpostavljeni pa so že tudi stiki z organizacijo gostovanja beografske opere na Dunaju, verjetno v prihodnji sezoni.

● PARIZ

Jugoslovanski igravec Vladimir Medar je igral glavno vlogo v filmu »Taras Bulba«, katerega producent in režiser je Henri Zaphiratos. Letos bodo ta film predvajali na canskem filmskem festivalu, producent pa je povabil Vladimira Medara, naj pride na slavnostno premiero, ki bo sredi aprila v Parizu. Vladimir Medar bo odpotoval v Pariz, če mu bo dovolil Žika Mitrović. Medar namreč igra v Mitrovićevem filmu »Nebesinska puška« eno glavnih vlog.

● CELOVEC

Nova marčna in aprilski številki »Mladega roda«, ki ga uporabljajo na dvojezičnih ljudskih šolah in glavnih šolah dvojezičnega ozemlja na Koroškem, je posvečena letošnji pomladi. Zvezek urejuje šolski upravitelj Rudi Vovk, izdaja ga konzorcij slovanskih koroških učiteljev. V njem najdemo zanimivo branje za našo mladino, pesmice, kratke sestavke in članke, prispevke iz slovenske slovnice in podobno.

Čeravno so Marka Pernata tako častili, je ostal preprost in je rad sedel med svojimi kmetičskimi domačini. Nekoč je na primer v njihovi družbi pri Krajcarju kar s kredo na mizo narisal krasno sliko, da so vsi strmeli. Ostal je tudi krščansko veren in je rad obiskal Tinje z Marijino cerkvijo. Ob cesarjevi poroki leta 1854 je zastopstvo koroške dežele izročilo cesarju krasen album 31 slik znamenitih koroških gradov in gradičev. Vse je narisal Marko Pernat. Ko je Marko potem razstavljal svoje slike na Dunaju, je razstavil tudi dve sliki s Klopinskega jezera, sliko z Gorenjskega, grad Bistrice v Drauski dolini ter Veliki Klek (Großglockner) s cerkvijo Heiligenblut. To sliko je kupila tedaj cesarica Elizabeta.

Že od mladosti so Marka veselile planine. Že leta 1849 je bil na najvišjem slovenskem vrhu, na Triglavu. Obhodil je tudi Mangart, Stol, Sv. Višarje in Šmarno goro nad Ljubljano. Velikokrat je bil v nevarnosti na Velikem Kleku in risal. Leta 1858 in 1859 je bil na primer tam sedemkrat. Rad bi drugim pokazal, kaj vse se vidi s tega vrha Velikih Tur. Leta 1860 je v Celovcu razstavil 3 metre visoko in 19 metrov široko panoramo, ki kaže, kaj vse vidiš z Velikega Kleka. Te podobe so sedaj v muzeju v Celovcu.

Marko Pernhart je napravil okoli 1200 oljnatih slik in mnogo risb. Zapustil je 65 risanih knjig, delo 33 let. Več njegovih slik je tudi v Ljubljani.

Ko je hodil nekoč po Karavankah, je spodrsnil na Stolu. Morali so ga zaradi tega pozneje operirati. Navzlic temu je po dolgi bolezni umrl, srčno vdan v voljo božjo kot veren katoliški mož. Umrl je v Celovcu, dne 30. marca 1871. Ostal je samski. Kot pesnik Vodnik bi lahko dejal: »Ne hčere ne sina po meni ne bo, dovolj je spomina — slike o meni pojo.«

V Celovcu je cesta, ki vodi h glavni pošti, posvečena njemu v čast. To je »Pernhartgasse«. Kadarkoli hodimo po njej, spominimo se tega velikega slovenskega koroškega rojaka in bodimo ponosni na svoj rod. Prav našemu ljudstvu je Bog dal talentirane ljudi.

Ob slovenskem praznovanju 1100-letnice bratov Cirila in Metoda

Širimo idejo o zedinjenju

Svetega Cirila in Metoda po pravici slavimo kot odlična zastopnika vesoljne cerkvene edinosti iz dobe pred vzhodnim cerkvenim razkolom. Častimo ju kot nebeška zavetnika apostolskega dela za vesoljno cerkveno edinost.

PRIZADEVANJE

ŠKOFA A. M. SLOMSKA

Tu se moramo spomniti tudi božjega služabnika Antona Martina Slomška, lavantinskega škofa, apostola cerkvene edinosti. On je med Slovenci pred dobrimi sto leti začel širiti češčenje sv. bratov Cirila in Metoda. Neizmerno ga je bolelo, da so kar vsi vzhodni kristjani ločeni od prave Kristusove Cerkve.

Leta 1851 je ustanovil bratovščino sv. Cirila in Metoda, ki je imela namen, da z molitvijo dela za zedinjenje vzhodnih kristjanov s katoliško Cerkvijo. Bratovščino je potrdila sveta stolica. Ob stoletnici je papež Pij XII. leta 1951 s posebnim pismom pohvalil delo te bratovščine; ta se je naglo širila tudi zunaj meja lavantinske — zdaj mariborske — škofije: po vsej Sloveniji, Hrvaški, Češki, pa tudi po škofijah tedanje Avstrije. Bratovščina se je kasneje (l. 1896) spremenila v Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki je razširjeno med Čehi, Hrvatini in Slovenci. Škof Slomšek je umrl v sluhu svetosti leta 1862.

V zvezi z Apostolstvom sv. Cirila in Metoda so se od l. 1907 do l. 1937 vršili mednarodni kongresi na Velehradu; leta 1925 je bil tak kongres v Ljubljani, l. 1929 pa v Pragi. Na teh kongresih so katoliški in pravoslavni strokovnjaki predavali o potih do cerkvene edinosti.

Med odnosi so pa katoličani kakor pravoslavni molili za sveto edinost. Teh kongresov so se udeleževali slovanski škofje rimskega in vzhodnega obreda. Rimski papeži pa so kongresom pošiljali apostolska pisma in blagoslov.

DELO ŠKOFA

JURIJA STROSSMAYERJA

Tudi škof Strossmayer je posvetil velik del svoje skrbi delu za zedinjenje ločenih bratov. Svoje največje delo, svojo katedralo je postavil in posvetil zedinjenju Cerkve, ljubezni in slogi med narodi. Pisal je mnogo pism v duhu pomirjenja ločenih bratov.

PATER LEOPOLD MANDIČ

V našem času je res, žal, cirilmetodijska misel kar zamrla, pa se že oglašajo božji klici po enem njegovih velikih služabnikov, da to misel oživimo. Kdo izmed nas še ni slišal o služabniku božjem, kapucinu Leo-

OBJAVA

Na Državni realni gimnaziji in gimnaziji za Slovence v Celovcu smo zaključili drugo tromesečje tega šolskega leta 6. aprila 1963.

V soboto, dne 20. aprila 1963, je na šoli „Dan staršev“. V času od 13. do 16. ure so staršem naših dijakov na razpolago v šolskih prostorih vsi profesorji, kateri na naši šoli poučujejo.

Zaključna šolska prireditev bo 23. junija 1963 ob 15. uri v Delavski zbornici.

Sprejemni izpiti za prvi razred so prvi dan velikih počitnic, to je v soboto, 6. julija 1963 ob osmih dopoldne.

Ravnateljstvo

LIBUČE — PLIBERK

(Vesela in žalostna vest)

V pliberški fari smo imeli od 25. marca do 1. aprila misijonsko obnovo. Misijonarja — č. g. Cvetko in č. g. Jank, pa sta prišla tudi na podružnice v Sp. in Zg. Libučah. Ker gospoda misijonarja in njih bogati vir božje besede že poznamo, smo se radi zbirali v cerkvah k pridigam in službi božji. Pa tudi spovednica in angelška miza je bila častno obiskana. Gospodom misijonarjem se za posredovane milosti in vzpodbudo za božje življenje iz srca zahvaljujemol! Želimo jima zdravja in božjega blagoslova pri vseh nadaljnjih misijonih.

Zadnji dan misijona, ko so bila opravila za rajnimi v Libučah, 1. aprila, smo položili v grob najstarejšo ženo v fari, Marijo

Ljubitelji koroške mladine

Gojenke Kmetijsko-gospodinske šole v št. Jakobu v Rožu vam bomo ob sklepu šole v sredo, dne 1. maja 1963 pokazale uspehe šolanja z odrsko prireditvijo ter razstavo ročnih del in kuharskih izdelkov.

S p o r e d: v torek, dne 30. aprila, ob treh popoldne prireditev za šolsko mladino;

v sredo, dne 1. maja ob pol dveh popoldne prireditev v gospodinski šoli v št. Petru.

ob sedmih zvečer ponovitev v Farni dvorani župnišča v št. Jakobu.

Zato pridite vsi, ki se zanimate za naše delo, ta dan v št. Jakob v Rožu.

Glinik — tako imenovano »Ciglarjevo teto Mojčko«. Dosegla je starost 96 let. Pred leti ji je umrl mož, in od takrat je preživljala čas v molitvi in branju dobrih knjig. Med temi so bile seveda tudi Mohorjeve. Ker drugače ni več videla, je čitala s pomočjo mikroskopa — povečevalnega stekla. Rajna teta je bila iskreno pobožna. Še pred par leti je bila, vsa sključena, točno pri vsaki maši zadušnici v Libučah. Kar in kolikokrat je mogla, je v potrebi pomagala drugim.

Večkrat, ko se je čutila osamljena, je tožila: »Oh, nihče me več nima rad!« Zato je bila vsa srečna, ko smo jo obiskovali. Saj jo je vsak spoštoval, to tiho, skromno ženo. To je potrdila dolga vrsta pogrebcev na njeni zadnji poti.

CELOVEC

(Slovenski dijaki so zmagali)

V sredo, dne 3. aprila 1963, so se dijaki iz Mohorjevega dijaškega doma posebno odlikovali v nogometni tekmi proti Celovčanom. Ustrelili so deset golov proti nič. Najboljši igralec na nogometnem polju je bil Janez Tratter kot napadalec, ki je ustrelil pet golov. Za njim sta bila najboljša Obilčnik France s štirimi goli in Mirt Zwitter z enim.

Vsi Slovenci obiskujejo prvi in drugi razred gimnazije, medtem ko so Nemci vsi starejši (eden celo iz četrtega razreda). Tekma je bila v Stadtgrabnu poleg Kolpingove hiše ob zelo ugodnem vremenu.

RINKOLE

(Avstrijska televizija bo snemala velikonočne običaje)

Danes poročamo posebno razveseljivo novico: avstrijska televizija bo snemala velikonočne običaje med koroškimi Slovenci. Odločila se je za Rinkole. Snemanje bo prihodnjo soboto, dne 13. aprila 1963 okrog treh popoldne.

Pripomnili bi, da je avstrijska televizija pred kratkim že posnela nekaj običajev in sicer sekanje in cepljenje bakel, postavljanje bakel proti soncu, vožnjo domov. Streljanje, roljanje ter sekanje jajc, prinašanje jerbasov k žegnu, procesijo okrog cerkve v mraku, baklado po polju in drugo pa bo posnela v soboto. —

Pričakujemo, da se bo mnogo ljudi od blizu in daleč udeležilo tega izrednega dogodka.

Red božje službe
za Veliki teden 1963

Kakor že lani, bo tudi letos za slovenske vernike služba božja za veliki teden v kapeli provincialne hiše (Viktringer Ring 19 — med Mohorjevo hišo in Bahnhofstrasse) in sicer vsak večer ob 7. uri.

VELIKI ČETRTEK — Spomin zadnje večerje. — Zvečer ob 7. uri sv. maša s skupnim obhajilom vernikov.

VELIKI PETEK — Spomin Jezusove smrti na križu. — Ob 7. uri zvečer božja služba: berila, pasijon po Janezu, molitve za vesoljno Cerkev, razkrivanje in češčenje sv. križa.

Po obredih se izpostavi Najsvetejše v božjem grobu k nočnemu češčenju.

V SOBOTO zjutraj ob pol 7. uri skupna pobožnost pri božjem grobu, nato blagoslov.

VELIKA SOBOTA — velikonočna vigilijska. Zvečer ob 7. uri se začnejo sv. obredi: Blagoslovitev velikonočnega ognja pred kapelo, blagoslov velikonočne sveče, spreved v cerkev, kjer se prižgejo luči vernikov (prinesite sveče s seboj!), slavonspev in obnovitev krstne obljube. Nato slovesna sv. maša s skupnim obhajilom.

VELIKA NEDELJA — Velika noč. — Dopoldne ob 9. uri sveta maša in sicer v cerkvi novega bogoslovja kot običajno.

gane. Za isto boleznijo je umrl tesar Jakej Samselnik. Naj vsi počivajo v miru!

Na petek Marije sedem žalosti pa smo imeli veliko slovesnost. Gospodje prof. Mihelič, Vilko Pipp in katehet Orel so prišli, da dajo ljudem priložnost, da izpolnijo svojo velikonočno dolžnost. Ljudje so imeli obilno priložnost, da sprejmejo zakrament miru in se notranje pripravijo na Veliko noč. Kot balzam so padale ljudem v duše in v srca besede božje iz ust dveh govornikov.

Dobra novica za kmečke gospodarje

Zares razveseljiva novica prihaja od zavarovalnice »Wiener Städtische Wechselseitige Versicherungsanstalt«. Kaže, da bo v najkrajšem času mogoče, vsako dobro ohranjeno kmečko gospodarsko poslopje — razen tistih, ki so pokrita s slamo ali z bičjem — zavarovati za vrednost, kolikor bi stala povsem na novo postavljena zgradba.

To je velik in zelo pomemben napredek v primeri s sedanjim stanjem, ko se po nastalem požaru nadoknadi le vrednost stare zgradbe. Doslej je moral kmet zelo globoko poseči v svoj žep ali pa začeti s posekom gozda, če je hotel postaviti novo zgradbo. Čeprav je bilo izplačilo zavarovalnice velika pomoč, ki se ni mogla z drugim nadomestiti, pa je bil le lasten prispevek kmeta za novo zgradbo običuten. To bo sedaj drugače. Prispevek, ki ga bo moral še iz lastnega plačati pogorelec, bo sedaj dosti manjši. Če bo šlo za poslopje, ki je šele nekaj let stalo, potem bo zavarovalnica povrnila celotne stroške, ki so potrebni, da se postavi enaka zgradba. Pri starejših zgradbah se bo nekoliko odtegnilo, vendar samo toliko, da ne bo nihče oškodovan. Pogoj za zavarovanje po vrednosti nove zgradbe je, da se zavaruje celotna zgradba in ne samo ostrešje. Odmera premij za tako zavarovanje je zmerna. Torej resnično, zelo dobra novica.

Zdaj ne bo treba več kmetu trepetati, ko se bo bližalo neurje ali pa če bo mislil na različne nevarnosti, ki jih lahko povzročijo električne napetosti, sod bencina ali propan plin, kar se dandanes že uporablja na kmetih. Splačalo se bo, že v prihodnjem času, najboljše jutri ali pojutrišnjem, pogovorite se z zastopnikom zavarovalnice »WIENER STÄDTISCHE WECHSELSEITIGE«.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

MESTNO GLEDALIŠČE - DOM GLASBE
Mießtalerstraße

PETEK, 12. aprila ni predstave. — SOBOTA, 13. aprila: Das Salzburger grosse Welttheater (krstna predstava) — VELIKONOČNA NEDELJA, 14. apr.: Der Vogelhändler. — VELIKONOČNI PONEDELJEK, 15. aprila, ob 15.00: Das Salzburger grosse Welttheater. — TOREK, 16. aprila: Das Salzburger grosse Welttheater. — SREDA, 17. aprila: Das Salzburger grosse Welttheater (zadnjikrat). — ČETRTEK, 18. aprila ni predstave. — PETEK, 19. aprila: Clivia (krstna predstava). — SOBOTA, 20. aprila: Die Hochzeit des Figaro. — NEDELJA, 21. aprila, ob 15.00: Clivia. —

Za vse predstave prosta prodaja vstopnic. Začetek vedno ob 19.30 (razen 15. in 24. aprila).

KOMORNE IGRE

Velikonočna nedelja, 14.; velikonočni ponedeljek, 15.; in sobota, 20. aprila (zadnjikrat): Bunbury. Prosta prodaja vstopnic. Začetek vedno ob 19.30.

SEJEM LISASTEGA GOVEDA
V ŠT. VIDU OB GLINI

Zveza rejcev planinskega lisastega goveda za štajersko in koroško priredi v sredo, dne 24. aprila 1963, v živinorejski dvorani v št. Vidu ob Glini svoj 55. govejski sejem.

Prignali bodo 70 bikov in 170 visokobrijih krav in telic.

Razpored: torek, dne 23. aprila 1963: od 13.00 ure dalje izbiranje in potrditev;

sreda, dne 24. aprila 1963: ob pol desetih dopoldne začetek sejma.

Vse živali izhajajo iz državno priznanih netuberkuloznih hlevov, ki so brez Banga; od hleva do hleva so zavarovane.

Informacije morete dobiti pri zvezi rejcev lisastega goveda za štajersko in koroško v Celovcu po telefonski številki 48-11.

Trgovina umetniških slik in okvirjev samo pri

Hans Treffer

KLAGENFURT
Burggasse 8

Oglašuj v našem listu!

Puch, Sissy, Ponny in Mobylette-mopede, motorna vozila, ženska, moška in mladinska športna kolesa v veliki izbiri z najnižjimi cenami naročite pri domači tvrdki
Zaloga radijskih in televizijskih aparatov, šivalnih strojev.

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

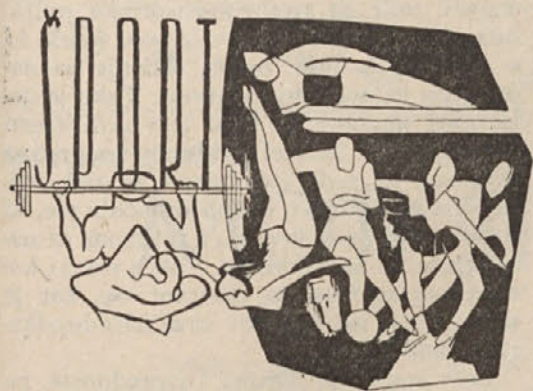
Zahtevajte cenike! Ugodni plačilni pogoji!

Odšla je po zasluženem plačilo k Bogu naša nadvse ljubljena
mama, gospa

Marija Ložar
roj. Bobnar

Vsem znancem in prijateljem jo priporočamo v molitev in blag spomin.
Ljubljana, Manitowoc-USA, St. Catharines-Canada, Belo Horizonte-Brazilija, Novo mesto.

SMUČANJE:

Selski smučarji obiskali „Kralja Matjaža“

Športno društvo Pliberk je priredilo preteklo nedeljo na Peci tradicionalno tekmovanje v spomin Erharda Plešiču. Nad 90 udeležencev iz Koroške, Štajerske in Slovenije se je borilo na dobro trasirani progi pri strašnih snežnih metežih in gosti megli za prva mesta.

Tekmovanje je potekalo sicer brezhibno, a žal so med drugimi močno čutili tudi Seleni pomanjkljivosti v organizaciji in to predvsem pri nepravilni razdelitvi startnih števil: v prvo skupino petnajstih tekmovalcev je bilo namreč postavljenih mnogo takih, ki niso dosegli še nobenih večjih uspehov in ki tako seveda niso zaslužili dobrih števil.

Selski smučar Maksi Pristovnik, eden najboljših v koroškem mladinskem kadru, pa se je moral zadovoljiti šele s številko iz druge skupine 15 tekmovalcev. S svojo odlično vožnjo kot zmeraj je vseeno z večjo razliko presledka na drugega zmagal med mladino in s tem dokazal tamkajšnjim funkcionarjem njihovo pomoto. Še večja krivica pa se je zgodila Hanziju Oitzlu, ki je šel na progo s štartno številko 69; kljub temu pa je zasedel presenetljivo peto mesto v splošni skupini. Poleg drugih selskih smučarjev je bil tudi učitelj Anton Hribernik žrtev slabe številke in s tem združenega padca, dosegel je sorazmerno dober čas za selsko moštvo.

REZULTATI:

Dame: 1. Hermine Stiller (Union Oberwels, Štajerska) 1:26,7

2. Gabrijela Saduc (Ravne, Slovenija) 1:27,8

Moška mladina: 1. Maksi Pristovnik (DSG-Union Sele) 1:13,5

2. Hans Müller (SZ-Celovec) 1:26,0

Juniorji: 1. Helmut Oberrisser (Sk-Wolfsberg) 1:11,0

2. Hans Vertjanj (SK-Waldenstein) 1:15,9

Skupina starejših:

1. Hans Klantschnig (carinik) 1:17,2

2. Ing. Eberhard Klarer (SZ-Celovec) 1:18,0

Splošno zaporedje:

1. Roland Willmann (orožnik) 1:10,4

2. Helmut Oberrisser (SK-Wolfsberg) 1:11,0

3. Franz Lassnig (Sk-Wolfsberg) 1:12,4

4. Maksi Pristovnik (DSG-Union Sele) 1:13,5

Skupinska ocena:

1. Sk-Wolfsberg (Oberrisser, Lassner, Klee) 3:42,9

2. Cariniki (Ogris, Klantschnig, Janc) 3:51,1

3. SK-Waldenstein (Malle, Vertjanj, Samonig) 3:53,9

4. DSG-Union Sele (Pristovnik, Oitzl, Hribernik) 3:54,3

Ker je v zadnji številki manjkalo prostora, podajamo tokrat naknadno še rezultate iz tekme za *Kestag-pokal na Košuti*:
Dekleta: 1. Irene Fantur (DSG-Union Sele) 1:22,1

2. Erika Belsak (OeDK-Celovec) 1:25,0

3. Steinegger Gerda (Štajerska) 1:26,4

Ulrika Martinak, ki je vozila za selsko društvo se je umestila na 6. mesto.

Splošno zaporedje moških:

1. Maksi Pristovnik (DSG-Union Sele) 1:12,8

2. Oitzl Hanzl (DSG-Union Sele) 1:13,9

3. Franc Stingl (Atus Borovlje) 1:14,4

4. ex aequo Ranner in Weidmann (oba OeDK-Kolbnitz) 1:15,2

6. Ramusch Heinrich (St. Ilj) 1:15,5

7. Gözl Adolf (Štajerska) 1:16,0

8. Hermi Užnig (DSG-Union Sele) 1:16,1

Skupinska ocena:

1. skupina DG-Union Sele (Irene Fantur, Pristovnik, Oitzl, Užnig) s časom 5:04,9

2. OeDK (Edlinger Heidi, Ranner, Weidmann, Pichler) 5:19,7

3. Atus Borovlje (Schelander Zofi, Stingl, Schaschl, Koschutnig) 5:20,4

4. DSG-Union Sele II (Ulrike Martinak, Hribernik, Oraž A., Roblek T.) 5:32,8

5. skupina OeDK II

6. Štajerska

7. Kestag

8. Atus Borovlje II.

NOGOMET:

St. Janž zmaguje...

SV St. Janž — Askö Podkrnos 3 : 1 (1:0)

Kljub 3 rezervnim igralcem je šentjanško moštvo prišlo v 2. igri v igredne sezone do nepričakovanega uspeha nad igralci iz Podkrnosa. Od stalnih igralcev so manjkali branilec Hanšo Miha, Gröblacher Franci, vratar Dovjak Konrad in Malle Toni. Te so zastopali naslednji nogometaši: Popič na levem krilu, Ferm Ivko na desnem, Lapuš Hanzl in Mošic Wili (dosegel je dva gola za St. Janž in tako fiksiral zmago).

Prvi zadetek za šentjanžane je bil v 20. minuti od Gabriela Hanzija dosežen, medtem ko je edini gol gostov padel šele 10 sekund pred koncem.

Vratar Lapuš Hanzl je svojo nalogo zelo dobro rešil, če pomislimo, da bi tudi »Kongi« ne mogel biti boljši. Branilec

Športno društvo St. Janž

OTVORITEV NOGOMETNEGA IGRIŠČA

na velikonočni ponedeljek, dne 15. aprila 1963

Program:

ob 13. uri otvoritev igrišča

ob 13³⁰ uri začetek turnirja

Moštva:

SV Bače (Faak)

ATUS Bistrica

ATUS Borovlje

SV St. Janž

Po turnirju pa bo v gostilni pri Tišlarju tradicionalna veselica šentjanškega društva. Igrajo godci iz Kranja. Vsi prijatelji športa iskreno vabljeni!

Prireditelj — SV St. Janž

Hanzek Gabriel, ki nasprotnemu napadu ni dopustil nobenih šans, je bil zopet najboljši igralec na igrišču. Njegova asistenta Siedler Andrej in Šmid Pepi sta se prav tako dobro držala. Tekača Walchensteiner Helfried in Partl Tini pa zaradi preozkega igrišča nista prišla do veljave kot običajno. Napad je tvorila naslednja petorica: Ferm Ivko, Kropiunik Robert, Gabriel Hanzl, Mošic Wili in Popič Lojze.

V predtekmi so šentjanški mladinci podlegli mladincem iz Blatograda (Moosburg) s 3 : 0 (1:0). Veselo presenečenje je bil mali vratar Zeichen Jozi, ki se je v tej tekmi prvič predstavil šentjanškim igralcem.

Membe vredno bi še bilo, da so šentjanški nogometaši preteklo nedeljo zadnjič igrali na svojem starem igrišču, kajti novo, večje igrišče je v pripravi in se bo otvorilo na velikonočni ponedeljek s turnirjem.

»Avstrija« zopet premagana

Simmering — Avstrija Celovec 1 : 0 (0:0)

Tudi v tej tekmi sreča ni stala na strani Celovčanov, pri katerih se je posebno poznalo manjkanje Hanzija Riglerja in Fredija Hohenbergerja.

»Zlati gol« je padel v 52. minuti po Molnarju.

Zanimivo je še, da je to igro zopet izgubila napadalna vrsta Celovčanov, ki vseh šans niso izrabili.

Repitsch v dvoboju z dunajskim vratarjem v tekmi Simmering—Avstrija Celovec.

Važna seja v kmetijski zbornici

Dne 26. 3. je zasedal odbor za rastlinsko proizvodnjo (Pflanzenbauausschuß) pri kmetijski zbornici za Koroško. Dnevni red je obsegal eno samo glavno točko: Poročilo o preusmeritveni akciji (Umstellungsaktion). To je akcija, ki bo v bodoče porabila vse ali skoro vse subvencije, ki jih bodo država, dežela in kmetijska zbornica še dajale za pospeševanje kmetijstva. Preusmeritev je potrebna predvsem zato, ker misli Avstrija pristopiti k EWG. Tam so združene države z bolj razvitim kmetijstvom kot je avstrijsko. Da ne bo po združitvi prišlo do krize na naših kmetijah, je treba, da se kmetije dvignejo že dotlej na potrebno gospodarsko raven. K temu hoče država pri pomoči in sicer prvič z intenzivnim strokovnim nasvetovanjem po preusmeritvenem svetovalcu, kateri naj bo strokovno šolan in po možnosti glavno-poklicno s tem zaposlen.

Drugič s podelitvijo javnih sredstev v obliki subvencij in posojil za namene, ki so za doseg cilja preusmeritve potrebni.

Ker se s posamezniki težko dela, je pogoj za doseg javne pomoči združenje več kmetov enakega gospodarskega področja v preusmeritveno skupnost. Samo skupnostim bo dodeljen svetovalec. Kmetom v taki skupnosti se bo pomagalo po sledečem vrstnem redu:

1. Zloženje zemljišč, da se olajša obdelovanje s stroji.

2. Naprava skupnostnih in zasebnih potov, ki so pripravna za avto.

3. Elektrizifikacija s skupnim vodom in hišno inštalacijo.

4. Zboljšanje krmne podlage z uporabo pocenjenih gnojil, gradnjo gnojničnih jam in gnojšč kakor tudi silosov za zeleno krmno in krompir. Prispevalo se bo za popravilo hlevov po dvanajst, osem ali šest tisoč šilingov. Naprave za sušenje sena pod streho in mehanizacija pri spravljaju hlevskega gnoja in mehanizacija pri spravljaju krme, dalje osuševanje in kultiviranje zemljišč.

5. Mehanizacija za zunanje gospodarstvo (poljedelski stroji) in mehanizacija za notranje gospodarstvo (hlevi, gospodarska poslopja in gospodinjstvo s kuhinjo, pralnico itd.).

6. Povečanje števila živine, kjer je manjka, in izmenjava slabo donosne z boljšo.

7. Izboljšanje gozdnih razmer z napravo gozdnih potov, s posaditvijo strmih travnikov in njiv z ločitvijo pašne od gozda, z oskrbovanjem posameznih kultur.

Na Koroškem obstajajo že dalj časa Delovne skupnosti gorskih kmetov, in sicer 29 po številu. Štiri od teh so v Velikovškem okraju in sicer: Vovbrska gora, Suška gora, Šmarjeta pri Pliberku in pa Djekše—Kneža. Od teh 29 skupnosti se jih je 16 spremenilo v Preusmeritvene skupnosti. Omenjene štiri iz velikovškega okraja sedaj še niso članice. Teh 16 skupnosti bo pa sedaj po narejenem načrtu skozi dobrih deset let dobilo 116 milijonov šilingov javnih sredstev pod pogojem, da tudi same pridobijo enako vsoto in jo investirajo, ker država da samo tedaj svoj šiling, če ga tudi sam vložijo.

V diskusiji se je ugotovilo, da so potrebe investicij v kmetijstvu ogromne. Milijarde bi bile potrebne, če bi hoteli pripraviti vse kmetije na Koroškem za EWG. A kaj, ko denarja ni. Finančni minister, ki bi imel vse to financirati, sam nima denarja in leta s prazno mošnjo okrog dežel in občin, da bi mu dale kaj nazaj. Tudi v bodoče denarja ne bo več; prej manj. Da bi

uresničili delovni program pri 16 skupnostih, bodo vsa javna sredstva petih do šestih let tam porabljeni in ni misliti na ustanovitve kake nove skupnosti. Zalostno je, da bodo morali vsi kmetje cele Koroške čakati in gledati, kako se denar vsipa samo nekaterim redkim, drugi pa gledajo skozi prste. Zato so se vsi odborniki na seji izrekli za pospeševanje tudi posameznega kmeta, če je v potrebi in ima osebno usposobljenost za dvig kmetije. To stališče naj zbornica skuša uveljaviti pri ministrstvu.

Za nas koroške slovenske kmete torej v bodoče še ni izgleda, da bi nam v skupnostih bilo pomagano. Pomagati si bomo morali sami. 60% koroških kmetov si je že poiskalo poleg kmetije postranski zaslužek in tako laže izhaja. Zato je velike važnosti, da bi priložnosti postranskega zaslužka ostale. Sem spada tudi tujski promet in pitanje piščancev. Če bi prišlo do gospodarske krize, bo konec teh postranskih zaslužkov in 60% obratov bo v krizi. Drugače je pa žalostno, da je kmetijstvo v deželi po dobrih 10 letih normalnega gospodarstva zopet zelo zadolženo. Povprečno pride 82.000 šil. dolga na eno kmetijo, ki bo vključena v preusmeritvene skupnosti. Vzrok je v glavnem mehanizacija. Ljudje so včasih naravnost nori. Vse mogoče stroje hočejo imeti in sicer na kredit ali pa prodajo zadnji les zanje. Stroji se jim pa ne obnesejo, ker je povečini premalo zemlje pri kmetiji. Šele pri 20 ha je mehanizacija rentabilna. Če je posest manjša, bi stroje nabavili v skupnosti. Žal pa ljudje nimajo dovolj zadržane sposobnosti in je večkrat resničen pregovor: »Kompanija je lumparija«. Kmet naj letno ne investira več kot 25% kosmatega dohodka. Na Koroškem je to povprečno 5.000 šil. na osebo, ki dela v kmetijskem obratu.

Kot zastopnik južnokoroških kmetov sem se zavzel za ustanovitev preusmeritvenih skupnosti tudi na južnem Koroškem. Dotlej pa naj bi se nadaljevale akcije za gradnjo silosov posameznikom.

Svetovalci naj bi znali oba deželna jezika, ker bi tako bolj pridobili kmete za napredek. Dir. Heinzel, ki je v Podjuni že k marsičemu dobremu pomagal, je obljubil nadaljevanje gradnje silosov za krompir in apeliral na nas, naj tudi sami pripravljamo kmete za skupnost preusmeritve. Samo s skupnimi prizadevanji bo mogoče doseči skupne uspehe.

Treba bo torej postopoma pripravljati gospodarsko vzajemnost, pripraviti predpogoje za nadaljne akcije. Nujno svetujejo najprej zlaganje zemljišč. Sosedje naj se zgovorijo in javijo pripravljenost kmetijski zbornici, ki bo po naših zastopnikih podprto prošnjo upoštevala.

Kumer Mirko, zb. svetnik

Nov slovenski škof

Iz Ljubljane je dospela vesela vest, da je bil dosednji ljubljanski generalni vikar dr. Jože Pogačnik imenovan za pomožnega škofa ter na cvetno nedeljo, 7. aprila 1963, posvečen v škofa. Obrede je vodil zagrebški škof Šeper.

Dr. Jože Pogačnik je bil rojen v Kovorju, dne 28. septembra 1902. V mašnika je bil posvečen leta 1927. Kaplanoval je v Kranju. Postal je gimnazijski profesor za verouk, bil pozneje ravnatelj Macijanišča ter semenišča. Po imenovanju za kanonika je kmalu postal generalni vikar.

Novemu slovenskemu škofu pošiljamo tudi koroški Slovenci iskrene čestitke.

forum Angebote:

Ostanki blaga

po teži in po lastni izbiri

100 gr samo s 9.80

GÖC KAUFHAUS forum

KLAGENFURT, Bahnhofstrasse 37

Imeti je treba ideal

Pogosto slišimo besedo »ideal«, ali trdijo: »treba je imeti ideal« ali »človek si mora ustvariti svoj ideal« in podobno.

Kaj je in kakšen naj bo tvoj ideal, slovenska mladina?

Ideal je lep načrt, ki ga hočeš uresničiti; je cilj, ki je sicer daleč, a ga hočeš doseči, h kateremu stremiš z vso silo svoje duše. Tudi ni ideal nekaj, kar bi mogel doseči, če iztegneš roko, marveč je nekaj, kar je še daleč, kar zahteva časa.

Tudi ni ideal nekaj, kar leži na tleh, na zemlji, marveč je nekaj, kar zahteva žrtev, odpovedi, odločne volje, če ga hočeš doseči. Ideal je nekaj vzvišenega, k čemur se moraš dvigniti, je nekaj, kar zahteva drznosti in navdušenja.

Mladost in ideal sta dve besedi, ki brez dvoma ustvarjata najlepšo harmonijo. Mlad človek brez ideala je karikatura in žalostna podoba izkvarjenosti. Takšne »pačke« rodi le materializem, ki uči, da človek živi le za golo uživanje.

Bilo je v višjem razredu srednje šole; profesor je vprašal učenca: »Kdo ve, kaj je ideal in kdo ima kak ideal?« Ena izmed učenek dvigne roko in ko jo profesor pokliče, odgovori s srčno toplino: »Moj ideal je moja mati!« V razredu je nastala tišina in sveta resnost je prevzela mlade razigrane obraze.

W. Lobsin je neke napisal, kako je v Kopenhagenu na križišču pred »javno hišo« vsak večer stal star mož in vsakemu fantu, ki je hotel zaviti v to hišo sramote, zaklical: »Pomislite na svojo mater!« In res je s tem mnoge odvrgel od nepremišljene koraka. Ob koncu pa še pristavlja: »Ni močnejšega nagiba za mladega človeka (ideala), kakor je domača hiša in misel na mater.«

Uteščen vzor, ki ga hočemo posnemati, predstavlja močan nagib za nas. Brez lepih vzorov človek izgubi kmalu svoje življenjsko ravnotežje.

Pa tudi slabi ljudje so imeli svoje »vzore«. Znano je, da mladi fantje ravno v največjem pretepaču večkrat vidijo svoj vzor. Celo pri dekletih se večkrat zgodi, da kljub opominom »nore« za razbrzdancem. Vzrok temu so izprijeni »vzori«. Neka mlajša žena je tožila: »Če bi jaz imela pametno mater, ne bi bila zabredla v tako nesrečo.« Na vprašanje, ali ni prej poznala svojega moža, ki jo je po dveh letih zakona zapustil in je moral iti »sedet«, je odgovorila: »Seveda sem vedela, kakšen je ta človek, saj je prej tudi že dvakrat »sedel«; toda mati mi je mnogokrat govorila: Glej, da se čim prej poročiš, stare škafle ne bi rada gledala poleg sebe.«

Mladi ste, zato bodite nosilci idealov; toda ideali mladine morajo biti kašipoti do velikih dejanj, ki dajejo najboljšo oceno mladini!

Za mladino in prosveto

Mladina in naprednost

Povsem naravno je, če se starejši ljudje zavzemajo za to, kar je bilo nekdanj, hvalijo »stare čase« in se zgražajo nad »to pokvarjeno mladino« sedanjega časa. Zato le malokdaj srečamo starejšega človeka, ki bi se navduševal za pridobitve modernega napredka, ki je zlasti v zadnjem desetletju zavzel nezaluten razmah. Pravtako bi pa bilo tudi čudno, če bi se mlad človek današnjega časa zavzemal za to, da bi se naj povrnilo to, kar je že minilo; saj ima mladina svoj pogled uprt le v bodočnost.

Tako moremo trditi, da velja v glavnem pravilo, da so starejši v veliki meri pristaši konservativizma, mladina pa glasnik naprednosti. Stara je tudi že pravda med obojnimi; do izraza pa prihaja v tožbah: »stari nas ne razumejo« in pa »mladina noče več poslušati«. Problem »stari in mladi« že od pamtiveka prinaša znova vsakih trideset let vprašanja in težave.

Mladina je torej v svoji opredelitvi glasnik napredka in pristaš naprednosti. Angleški državnik in filozof Francis Bacon je že pred skoraj 400 leti virgel v svet čarobno besedo, ki je rekel: »Napredek obstoji v tem, da gledamo naprej, ne nazaj!« Beseda »napredek« je ostala dolga stoletja do danes magična beseda, ki še vedno zavaja mnoge v zmote in zablode. Posebno v prosvetljeni dobi zadnjega stoletja je veljalo verovanje v človeški napredek, to je verovanje v človeško spoznanje in znanost, za edino sodobno in vredno človeka. Vse drugo je veljalo za balast in breme, ki ovira pravi napredek.

V tem poveličevanju vsega, kar je novega, je zlasti ogrožena tradicija in njene kulturne vrednote. Z zavrnjenjem nauk

in načina življenja očetov bo kaj kmalu zavrnjeno tudi to, kar razumemo pod imenom tradicija, to so navade, šege, običaji, vera in materin jezik. Ker mladini vse to ni nič več sveto, zato bo pod vplivom težnje po modernem in najnovejšem z lahkoto vse opustil in se oprijel tega, od česar pričakuje največ udobnosti in koristi.

Ta lov za »najnovejšim« pa se ne odigrava samo na družinsko-kulturnem področju,

marveč tudi na svetovno-nazornem polju. Znano je, da se skoraj vsak novi nauk, ki se ponuja, da ljudi osreči, sklicuje na naprednost in dognanja znanosti. Tako je delal stari liberalizem, ki si je v političnem življenju celo privzel pridevek »napredna stranka«, in tudi komunizem se rad sklicuje na naprednost, dočim označuje vse, ki se odtegujejo sodelovanju z režimom, za nazadnjake ali reakcionarje. Vobče stremi komunizem za tem, da odstrani vse, kar je staro, ker je vse staro živ izraz nazadnjaškega kapitalizma.

Prav gotovo je skrajna »naprednost«, pa naj je na katerem koli področju, vredna karanja. Pri tem pa se mnogokrat sklicuje na izsledke najnovejših znanstvenih dognanj, a so v resnici te vrste »dognanj« le zastarele domneve, ki z resnično znanostjo nimajo nič opravka. Vsekakor pa je treba priznati mladini pravico, da je napredna in se navdušuje za to, kar šele prihaja...

Iz filmskega sveta

Soraya - princesa ali igralka?

Časopisi in zlasti ilustracije prinašajo še vedno dolge članke in kratke senzacionalne vesti o nekdanji perzijski vladarici Sorayi, ki se je odločila, da sodeluje pri italijanskih filmskih podjetjih.

Njena pot od prestola do filmske kameje je polna sprememb in ponižanj. Kot osemnajstletna je poročila perzijskega šaha in tako je postala perzijska cesarica. Veljala je že tedaj za izredno lepo in prikupno. Svojo vlogo cesarice je dobro igrala in imela stike z mnogimi kronanimi in nekronanimi veljaki sveta. Njeno življenje je potekalo v bajnem sijaju državnih sprejemov in letovišč ob Zlati obali in na čudovitem otoku Capri. Bila je vsa srečna...

Le nekaj jo je težilo. Šahu in Perziji je bilo treba dati prestolonaslednika in ker ji ni bilo dano, da bi to nalogo izpolnila, je kot 26-letna dobila poslovilno pismo z denarjem in naslovom princeze.

lovanju že sama pridružila ugodje, da bilo ugodje mik in nagrada za čim popolnejše delovanje.

Le to pravimo, da mora biti človeku vodnica pamet. Ni vsako ugodje, ki ga more kako delovanje dati, že tudi pametno, človeka dostojno in vredno. Pijanca na primer vodi samo ugodje, da pije tudi čez mero, do pijanosti; še pijanost se mu zdi nekaj zaželenega in vendar je tako jasno, da pijan človek ni dostojen predstavnik človečanstva.

Tudi v takih rečeh se mora torej človek ravnati usaj po najsplošnejšem načelu: DELAJ IN ŽIVI PO PAMETI!

Ne bodi suženj strasti!

Ali je vredno človeka, če ni sam svoj, ampak je suženj nagonov, strasti, nagnenij, sle ugodja, ljudskih mnenj, bežnih vtisov in vplivov, počutja in občutja?

Seveda moramo tudi tukaj soditi po pameti, torej po načelih. Ne pravimo, da bi človeka ne smelo nič nagibati za delovanje. Takšna misel bi bila neumna. Saj brez nagibov človek sploh ne more delovati. Načela naj ravno kažejo človeku nagibe, ki so človeka vredni. Tudi ne pravimo, da bi človeka ne smelo nagibati hotenje po ugodju. Saj je narava sama takšnemu de-

LOLLOBRIGIDA NAGRAJENA

Čeprav so se Italijani zelo hudovali nad Gino Lollobrigido, ker je s svojim možem zapustila Italijo in šla v Ameriko, so jo vendar italijanski filmski listi ocenili za prvo in najboljšo filmsko igralko leta. Posebno se je odlikovala v filmu »Cesarska Venus«. Med moškimi igralci pa so najboljše ocenili Viktorja Gassmanna v predstavi filma »Prehitevanje«. Tudi v filmu »Zadnji 4 dnevi Neaplja« sodeluje Gassmann; film je v Italiji izzval huda nasprotovanja, ker so nemški vojaki v filmu postavljeni v zelo slabo luč.

JANEZ JALEN:

26

CVETKOVA Cilka

Z G O D B A

Z upadlim obrazom je hodila čez dan naokrog. V nekaj tednih se je na zunaj za več let postarala. Teta jo je resno posvarila, naj pazi, da se ne prehladi in še sama ne zbolí. Cilki je bilo žal, da je svojo posteljo prenesla z zgornjice v hišo. Sedaj bi je ne več, samo odmaknila bi jo. Nazaj je pa ni marala nositi.

Gore je pobelil sneg nizko navzdol v les. Slane je padlo vsak dan več. Mraz je silil v hiše. Treba je bilo kuriti za toploto; pri Cvetku že zaradi očeta. Še bolj je bil potreben gorkote bolnik. Pa Cilka ni vedela, kako naj napravi, da mu bo prav. »Viktor,« ga je prijazno vprašala, ko mu je prinesla juho, »prehladno je postalo zate tukaj. Peč bi postavili.«

Mož je odkimal.

»Saj ne stane dosti in dimnik je tudi mimo speljan,« je prigovarjala Cilka.

Viktor ni rekel nič. Cilka je uvidela, da ne mara privoliti. Ni se mu zdelo škoda denarja. Nekaj drugega ga je bolelo. Cilka je uganila.

»Pa se v hišo preseli. Saj je moja postelja doli.«

»Ne, ne, ne,« se je hitel braniti Viktor. In Cilka ni vedela, kaj mu spet ni prav. Videla je, da hoče še nekaj povedati, pa se obotavlja. Stegnil je shujšano desnico po odeji in se z udrtimi očmi zagledal v obraz težko preskušeni ženi.

Cilka je prišla moža za roko. Ni je umaknil. »Pa zakaj nočeš, Viktor? V tem mrazu vendar ne moreš ležati tu.«

»Nisem rekel, da ne grem. Samo v tvojo posteljo ne.« Viktor je bil odločen, kakor nekdanj v polnem zdravju.

»Kaj me še vedno mrziš?« Cilka je vstala z roba postelje. Viktor pa je pridržal njeno roko:

»Saj vendar vidiš, da te vsak dan bolj razumem. Zato pa ne maram, bi utegnila nalesti mojo bolezen. Še tako se bojim.«

Cilko je zaskrbelo, kaj naj reče, da ne bi bolnika zabolelo. Kar nevedno se je naredila: »Kakšno bolezen?« je rekla tjavdan.

»Jetiko,« je bolj dahnil kakor povedal Viktor.

Cilka je dobro vedela, da ima mož jetiko, četudi bi ji ne bil zdravnik povedal. Tudi tega si ni več tajila, da je ne bo prebolel. Pritrditi pa Viktorju ni smela, oporekati pa tudi ni marala. Kakor bi bila usodne besede preslišala, je povzela prejšnjo misel: »Če ti je bolj prav, pa prenese-mo še tvojo posteljo dol.«

»Ustregla bi mi.«

»Prav rada.«

»Kje boš pa ti spala?«

»K peči si posteljem, da me boš vsak trenutek lahko poklical.«

Viktor je ženi narahlo stisnil roko: »Cilka! Redkokatera bi zmogla tako vračati hudo z dobrim.«

»Ne razmišljaj sedaj takih stvari.«

»Saj ti še ne veš vsega.«

Senca grenkih spominov je pomračila Cilki obraz. Zbala se je, da se ne bo mogla več premagovati. Vzela je prazno skodelico in urno odšla. Med vrati pa je šepetaje

vzdihnila: »Ljuba Mati božja, pomagaj mi, da vzdržim!«

Kakor bi jo bila Marija takoj uslišala, je že vsa mirna v veži zaprosila sestro: »Minca! Ali mi boš proti večeru pomagala Viktorja preseliti v hišo?«

Minca je začudeno pogledala: »Cilka —?«

»Se mar bojiš?«

»Neee —. Saj bo tako treba potem vse prebeliti,« je tudi Minca prisodila svaku smrt.

»Če pa ne maraš —«

»Rada. Samo tebi se čudim, ko tako skrbiš zanj.«

»Naj bo za pokoro! Pametna bodi, da si še ti take ne nakoplješ.«

»Cilka —!«

Tudi očetu je prav, da se Viktor preseli v hišo. Cilka da bo dokaj laže znagovala delo, je rekel. Sam pa, da bo zapiral vrata. Da kamro že stena ob peči dovolj greje. Spomladi pa utegne biti že vse drugače.

V gorki hiši je Viktor prvo noč dobro prespal. Tudi Cilka je počila, kakor že davno ne. Še ves drugi dan se ji je poznalo na obrazu.

Slana in mrzla sta ustavila vso rast. Le svetlomodri kociasti svedrc je tu pa tam še vzcvetel na senošetih. Pelin pa ni več odganjal vrtičkov. Pri Cvetku je bilo vseh šest korenin do golega obranih. Viktor bi se bil pa še rad zdravil s pelinom, kakor ga je težko užival. Poskusil je jesti suhega, pa ga ni mogel spraviti iz ust.

»Z zelenim pelinom bi zdržal do pomladi. Na soncu bi se spet pozdravil,« je upal. »Pa bo zemlja zamrznila in sneg bo zapa-

del. Sam Bog ve, kaj me utegne doleteti,« je spet obupaval.

»Dokler bom mogla dobiti zadnjo želeno vejico, ti pelina ne bo manjkalo,« je tolažila Cilka moža. »Za trdo zimo pa že kaj uganem. Bom skušala pozvedeti, kaj bi bilo dobro.« Cilka je mislila na teto Jero. Ni je pa hotela Viktorju imenovati, ko se on in teta nista nikoli prav dobro razumela. »Po pelin pa za zdaj k Robarju stopim. Pod ježo sem ga videla rasti več korenin.«

»No le,« je bil Viktor bolj voljan. »Pa Martina in Rozalko pozdravi in v vas naj kaj prideta,« je naročil.

Cilka se je ognila in odšla. »Kako ga je bolezen vsega spremenila,« je razmišljala med potjo. »Ko bi bil vedno tak, bi bila kar lahko shajala. In Bog bi nama bil morebiti dal tudi otroke.«

Za drevo visoko nad njo je šinil sokolič. Tik pred njo je zletelo pet, šest strnadov v grim. »Bog ve, če prežive vso zimo.« Morebiti je prav ona rešila sedaj komu izmed njih življenje.

»In Viktor? Ali zdrži do spomladi? In kako bo brez njega doma? Če bi Janez —«

Vsa zatopljen v misli je prišla k Robarju.

»Ooo, Cilka!« jo je pozdravila izza šivalnega stroja Rozalka. »Dolgo te že ni bilo pri nas.«

»Ne utegnem.«

»Verjamem. Saj se le čudim, kako vzdržiš.«

»Sedaj je dokaj laže, ko Viktor leži v hiši.«

»Dol si ga preselila?« se je oglasila izza peči Jera.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

MATEVZ RAINER:

MOJI SPOMINI

2.

Paša v gozdu

V četrtek, ko ni bilo šole in je bilo tako več časa za pašo, smo gnali vso goved in ovce v bližnji gozd, ker je bilo tam nekaj več ugrizniti kot na naši »Trati« kjer smo pasli vsak dan. Če je pastir imel čevlje, jih je obul, da je lažje tekel za živino po gostem trnju, tisti, ki pa ni imel obuvala, je moral pač hoditi bos in neradko si je moral ruvati trne iz nog. Če je pa trn pregloboko prišel v nogo, ter ga ni bilo mogoče ven dobiti, je pa dotično mesto začelo otekati in prišle so strašne bolečine, tako da je bilo par noči neznosnih. Taki slučajji so bili poleti pogosti in tak revež tudi ni mogel nekaj dni iti v šolo. Imel je mehur na nogi ali pa otisko, tako se je glasilo oprostilo v šoli.

Na paši v gozdu nas je posebno zanimalo življenje naših ptičkov. Gledali smo na vse strani, kje bi našli kako ptičje gnezdo. Kdor ga je zagledal prvi, je bilo njegovo, ter si je tudi mladiče štel za svoje. Tako je imel na primer Francej že osem, Jozej šest, Hanzej pet, i. t. d. gnezda znanih. Seveda smo pustili vsa gnezda in mladiče pri miru, hodili smo samo večkrat gledat koliko jajc je že v gnezdu, kako se valijo ter potem kako rastejo mladiči. Ko so bili mladiči že godni za polet, si je včasih kateri od nas dovolil vzeti kakega kosa, drozga ali prepelico s polja domov. Vedeli smo tudi kako in iz katere snovi so sestavljena gnezda ter kako visoko so. Kar se tiče materine ljubezni, je najslabša kukavica, ki zleže jajce v gnezda malih ptic — navadno penice — katere imajo gnezda na tleh. Večkrat smo opazili, da je bilo znešeno v gnezdo veliko večje jajce-kukavično. mala ptička je potem zraven svojih tudi izvalila in mladiča hranila. Ta je hitro rastle in v nekaj dneh že celo gnezdo zasedel. Tako je ta, rekli bi lahko tujec, ko ni bilo več dosti prostora za celo družino, nehote vrgel iz gnezda vse prave otroke. Ležali so še negodni mrtvi zraven gnezda, kar smo res obsojali. Kukavica res poješ lepo, in varaš velikokrat ljudi in kakor pravi dekle v pesmi »Za norca me imaš,« a mati pa nisi, saj ti je materinstvo tuje in ga poznaš le toliko, da zneseš jajce v tuje gnezdo, potem se pa ne brigaš več ne za jajce, še manj pa za mladiča. To ne stori niti nobena divja zver.

»Saj vas še opazila nisem, teta.«
»Mimo sem šla, pa me je tako zeblo, da se moram malo pogreti. Stara kri je mrzla. In k Robarju človek rad stopi.«

Cilko je zbolelo: »Tudi pri nas se zadnje čase bolj razumemo.«

»Ti, Tilka, je tud Tilka,« je prikoracalo k svojih botri kodrolaso dekletce in zaobrnilo pogovor odraslih. Cilka je dala otroku jabolko in seveda sestrici in bratcu tudi. Na povabilo Rozalke je sedla k mizi in koj povedala, da je prišla po zelen pelin. Doma da ga je znanjkalo in da jo skrbi, kaj bo pozimi.

Rozalka je bila brž pripravljena ustreči: »Do snega in trde zmrzline ti ga pri nas ne bo zmanjkalo. Imam dokaj korenin za sajenih. Pelin ni dober samo za ljudi, tudi živino včasih hitro pozdraviš z njim. Za pozimi pa ne vem, kako bo, ko Viktor ne more uživati suhega. Kakor je božja volja, tako naj se obrne.«

Sestri sta se spogledali. Rozalki so govorile oči: »Če ti umrje, boš vsaj rešena.« Cilka ni oporekla. Zagledala se je v špranjo na beli javorovi mizi. Kakor bi se bili do konca domenili, sta obe območnili.

Teta Jera za pečjo ni prezrla nemega pogovora pri mizi. Naslonila se je čez teme, narhlo zakašljala in prav počasi spregovorila, kakor bi hotela opomniti Rozalko in Cilko, naj vsako besedico natančno poslušata: »Morebiti pravo zadeneta, če vama povem, kako je znala pomagati blažena Hema.«

»Povejte!« bi Rozalka že rada poslušala. Cilka pa se je zdrznila, trdno prepričana, da jo bo teta s svojim pripovedovanjem

Ko smo zagledali na kakem drevesu gnezdo, čeprav visoko smo splezali gor in pogledali v gnezdo, kaj je notri. Visoko gnezdi po navadi le vrane, nekaj nižje so golobi z zelo primitivnim gnezdom. Tudi verčičja gnezda smo našli. Ta so lepo pokrita in znotraj zelo mehko posteljena. Prišel sem enkrat tudi na butejevo gnezdo, katero je tudi lepo zgrajeno, a ko sem potipal noter, sem začutil neko mehko mažo, katere je strašno smrdela. Ne pravi naš pregovor zastoj: »Smrdi kot butej.« Res lepa ptica je naš butej, a smrdi. Tudi pri našem dihurju je tako. Ubil sem enkrat dihurja, je kradel jajca. Ima ta žival čudno trdno življenje. Pred hlevom sem ga parkrat močno s cepcem udaril, mislil sem, da je že mrtev, nakar sem ga pustil. Hočem iti v stran, a se je šele začel premetavati, potem sem mu prisodil še več udarcev. Tedaj šele je spustil tisti dihurjev smrad, kateri je neznosen.

Ko smo plezali na visoka drevesa, bali se nismo nobene višine, samo, da smo mogli objeti drevo z rokami, kar pri debelih ni šlo, so trpele posebno hlače. Naše matere se v tej zadevi res niso zastoj jezile, ko so jih morale zmeraj šivati. Ker smo pa v splošnem bili še precej ubogljivi, so nam ta greh — danes se reče šport — vendar odpuščale.

Ravnatelj nekdanje davčne administracije v Celovcu, g. Klimsch, je prišel nekajkrat tudi na našo občino. Ta je bil znan ornitolog; napisal je knjigo o naših pticah.

FRAN MILČINSKI:

JERNAČ BREZ GLAVE

Bolj na ono stran leži vas, ki se ji pravi Butale. Butalci so gadje. Tisto leto, ko sta bili dve kravi za en par, so se Butalci skregali s pametjo, pa so zmagali Butalci in ne pamet: takšni so.

Butalci so imeli masten gnoj. Ni čudo, da jim je koruza rasla in plenjala kakor drugod nikjer nikoli. Pa se zgodi, da se jim medved privadi v koruzo in je spak noč za nočjo prihajal in se valjal po njej. Škoda gromozanska! Zdej je župan hitro vzdignil ogled in svetovalci so videli in spoznali, da to ni po pravici. Zbrali so moše, da gredo nad medveda. Štirje so bili, pa je vsak štel poldruga. Gredo, pridejo do brloga. Imeli so s sabo vrv, navežejo Figarjevega Jernača, nočnega čuvaja, in ga spu-

V prostem času, to je v odmorih, je v pogovoru z menoj zmeraj prišel na ptice. Vsakega ptička, katerega je zagledal, je skrbno opazoval, tako, je potem res veliko vedel. Čudil se je, da o tem tudi jaz nekaj vem. Kakor povedano, smo bili vsi pastirji na Trati »tičjaki« in smo se iz narave in eden od drugega učili. Glavne instrukcije smo pa dobili od že starega Matevža Krajcarja, ter od Valentina Faturja. Ta mož je bil čisto pohabljen. Delal je lepe ptičje kletke, Ker ni mogel hoditi, je rad kvartal. Imenovali so ga »profesor«. Matevž Krajcar je pa bil stric našemu Franciju Makovicu. Ta Franci je bil od nas vseh glede ptic najbolj izkušen. Ne vem kam je od nas odšel.

Pa nismo poznali le vsake ptice, poznali smo tudi ribe, katere smo včasih na skrivaj, bali smo se orožnikov, lovili. Največ smo ujeli manj vrednih podustov, dočim so bili lipani, mreene, ščuke in jegulje bolj redke.

Življenje pri Dravi

Kakor znano, teče naša Drava od zapada proti vzhodu. Pod Rožekom, preden priteče do Loč, napravi ovinek in se vije dalje v smeri Karavank. Pri tem je naravno, da se prižene, posebno pri visokem stanju voda proti levem bregu ter prinaša čisto k bregu razno lesovino in druge plavajoče predmete. Pred dobrimi sto leti je tekla tu Drava bolj desno t. j. na rožeški strani, a je skozi leta, ker obrežje tedaj na naši strani ni bilo zavarovano (regulirano) odnesla veliko zelo rodovitne glinaste zemlje. Pri tem je dobil desni breg — Dule — precejšen prod, kateri je sedaj že lepo zaraščen z jelšami (ovšami), vrbami i. dr. Na naši strani, kjer se je zarila Drava čisto

ste noter, če je medved v brlogu. Res, medved je bil v brlogu. Pa se je reč tako zasukala, da je medved prej zagledal Jernača kakor Jernač medveda, in medved, mrcina, tof po Jernaču, da je Jernaču odletela glava.

Možje zunaj so čutili, da je trgnila vrv; potegnejo jo ven — a glej vrabca: Jernač brez glave! Prično se pričkati, ali jo je imel ali ne, ko so ga spustili v brlog. Ta je rekel tako, oni drugače, nazadnje niso vedeli, kaj je res. Pa je eden skočil k Jernačevi ženi.

»Neža, čuj, tvoj človek ali je imel glavo ali ne, ko je davi šel z nami?«

»Moj? Če je imel glavo? Imel, imel! Saj je sinoči še ure pel skozenjo!«

Blažena Hema je ostro posvarila Ještina. Saj ni nič tajil svojih nerodnosti. Odpustila mu je pa s pogojem, da se čimprej oženi. Ženitev je pa kovaču dišala nekako toliko kakor lisjaku sklopec. Da za nobeno pravno ne ve, se je hotel izviti. Hema je pa kar odločila: »Ještin! Mojo dekle Moniko boš vzel.«

»Prav rad,« je pritrdil kovač in hudomušno pristavil: »Bo vsaj zame molila, kakor je osemnajst let sveta Monika za svojega izgubljenega sina učenega svetega Avguščina.«

Monika Ještina ni rada vzela, se je bila že preveč zagledala v Gorazda, najgoršega Heminega stražarja. Volji gospe se pa ni upala upreti. Saj tudi nikamor ni kazalo, ko se Gorazd ni smel ženiti. Je bilo kar prav tako. Moški, ki ga doma skrbe žena in otroci, ne nosi posebno rad za svoje gospodarje glavo pod meče.

Monika je bila prva leta Ještina bolj dekla kakor žena. Mož je še zmeraj pogledal za drugimi. Otrok nista imela. Grofici je bilo žal, da je dala Moniko Ještinu. Kovača pa sedaj ni mogla odpustiti. Bi žena bolj trpela pomanjkanje kakor on. Pravična Hema ni vedela, kako naj popravi, kar je v dobrem namenu napak storila. Obrnila se je na Boga, naj ji pomaga.

Po sveti božji volji je kovač Ještin na jesen zbolel. Vsa solzna je prišla Monika prosit Hemo pomoči. Gospe se je pa zadelo, da ženska le po-sili joka. Hotela se je prepričati. Položila je svoji nekdanji dekli belo roko na glavo, da bi ji ne mogla umakniti pogleda. Na videz jo je pa tolažila: »Monika! Ne ženi si mozeve bolezni preveč k srcu. Če Ještin umrje —

v breg in ga stalno podpirala, pa se je izgubilo veliko plodne zemlje. Ni neutemeljen pregovor, ki pravi: »Drava je svoja frava.« Če bi šla Drava svojo pot, bi bi bilo v nevarnosti kot miza ravno nad 1 kvadratni kilometer obsežno rodovitno polje treh vasi, to je Loče, Deščice in Pulpač. To nevarnost je uvidela tudi vlada, ter je začela pred več kot osemdeset leti uravnavati breg, ter zidati takozvane kašče, katere so bile raznih dolžin, tudi čez 20 metrov dolge od brega proti sredini toka obrnjene. Takih kašč iz velikih kosov kamna so napravili v Ločah pet. S tem je bila največja nevarnost odplavljenja rodovitne zemlje precej, a ne čisto odvrnjena. Na spodnji strani kašč so nastali vrtinci vode, kjer se je sukalo po več dni razno lesovje, vmes včasih tudi mrhovine. Ker vodstvu uravnave Drave tudi marsikaj drugega ni bilo pri tem po volji, je pustilo na koncu kašč napraviti vzdolž vode približno 20 metrov dolg zid iz težkih kosov kamna. S tem so se omenjeni vrtinci precej zaustavili, tako da teče voda bolj po svoji strugi in tisto sedaj bolj poglobuje. Tako je začasno nevarnost za breg in za vse naselje precej omejena.

Pri vsakem višjem stanju vode, je prišlo po Dravi tudi precej raznega lesa, kar smo imenovali »povodje«. To smo posebno radi lovili mladi ljudje. Prvič zaradi tega, ker je bilo to lažje delo, kot iti v gozd sekati les in ga potem po slabih potih domov voziti. To povodje, pri katerem so bili včasih že za žago pripravljeni hloidi ali pa deske, je pa bilo tako rekoč že doma. Več posebno manjših posestnikov niso šli v gozd napravljati drva, ampak so nalovili za kurjavo celega leta les v Dravi. Pri vsaki hiši so imeli za lovljenje za to pripravljene grablje ali kavle na dolgih drodih. Drugič smo tudi zaradi tega lovili, ker smo skoro vsi znali dobro plavati, da se ni bilo treba bati utopitve. S Črnojavovnim Fabijem sva enkrat celo pri višjem stanju vode, preplavala Dravo, kar se je le redkokdaj dogodilo. Sva pač bila v najkorajnejših letih, tako proti dvajsetim in sva se hotela malo postaviti. Revež! Kot so mi pravili stari ljudje, je bilo najvišje stanje Drave leta 1851. Polovica naše vasi je že stala pod oziroma v vodi. Naša hiša, katera leži nekaj višje na bregu, je tedaj tudi že občutila dravsko vodo. Tekla je pri oknu v hram. Od nižje ležečih hiš so pripeljali ladje k nam, ter jih pritvezli k tam rastajoči še mladi hruški, katera se je nagnila. To so nam pozneje kazali stari ljudje ter rekli, da se je hruška nagnila od teže ladij in tako ostala.

(Dalje prihodnjič)

»Ne, ne, ne. Ne sme umreti!« je zatulila podložnica.

»Nisem rekla, da bo,« je mirila Hema. »Pravim le, da si še mlada in čedna in da bi lahko dobila drugega moža.«

Monika se je začela izdajati. Da se ne bo nikoli več možila, je zatrjevala, in da si ničesar drugega ne želi, kakor biti spet dekla milostljive gospe in gospodarice.

»Da bi bila čim bližje Gorazdu,« je brala Hema Moniki v obeh. Rekla pa je: »Seveda, silila bi te pa ne. Prišlo mi je samo na misel, kako bi lahko preskrbela tebe, vdovo, in obenem enega izmed svojih zvestih stražarjev. Razbojniki« so ga ranili in v nevarnosti je, da se mu noga v kolenu ne bo več upogibala. Za orožje bi bil potem premalo okreten, za domače delo pa še vedno dober. Pa sem se spomnila, da bi bila ti kakor nalašč žena za mojega Gorazda.«

Moniki je kar srce poskočilo in izza solza so se ji zasmejale oči. Grofica ni čakala, da bi Monika odgovorila. Ni marala, da bi ženska lagala. Skončala je pogovor: »Sicer pa ni prav, da se o novi možitvi pogovarjava, ko tvoj mož še živi in bo čez zimo ozdravel, če mu boš skrbno stregla.«

»Vse bom storila, kar zmorem,« se je hlinila Monika.

Hema se je naredila, kakor bi dekli verjela: »Monika! Ještin bo ozdravel, če mu navežeš na levo zapestje vsako jutro znova zelen listič gorskega pelina. Zelenega, ne kakršnega koli,« je poudarila gospodarica.

Monika se je skusila nasvetu ogniti: »Kje naj ga dobim?« (Dalje prihodnjič)

HANS WERNIG

KLAGENFURT, PAULITSCHGASSE (PROSENHOF) u. HL.-GEIST-PLATZ

Traktorje PORSCHE z 12, 14, 22, 40 PS
pa tudi obračalnike sena z oljno pogonsko napravo,
senene puhalnike ter kombinirane puhalnike-
rezalnike za krmo.

Za spravljanje krme kupite že sedaj motorni kosil-
nik. Oglejte si v našem skladišču znamke AEBI,
REFORM, AGRIA, IRUS, AUSTRO-RAPID.

Za gospodinjstvo: stanovanjske in gostilniške štedil-
nike, peči za peko, pralne stroje, hladilnike in na-
prave za GLOBOKO HLAJENJE.

Lepa
velikonočna darila

perilo
blago

pri

L. Maurer
Klagenfurt, Alter Platz 35

Keusehnigg-
semena
priljubljena, preizkušena

Klagenfurt, Heuplatz
telefon 2717

• TISKARNA
• KLISARNA
• PAPIRNICA

R. RITTER
CELOVEC-KLAGENFURT
Burggasse 8 — Telefon 21-08

Izbira in kvaliteta
preprog, zaves in posteljnine
v trgovini opreme

LODRON
VILLACH Lederergasse 12
Tujskoprometni in gostinski obrati dohijo
poseben popust!

Johann Novak
Mechaniker Maschinenschlosserei
Klagenfurt, Feldmarschall-Conrad-Platz 1, Tel. 56-72
Große Auswahl in:
FAHRZEUGEN, MOPEDS und BESTANDTEILEN
Reparaturen prompt u. solid. BEQUEME TEILZAHLUNGEN

STROKOVNA TRGOVINA
ZA DEŽNA OBLAČILA
Ballon — Popeline, loden-plašči za moške,
dame in otroke v največji izbiri! Gumijasta
oblačila. Vsakovrstna popravila izvršimo takoj

VAL. TARMANN
KLAGENFURT, Völkermarkter Straße 16

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR — ZLATAR — KIPAR

Prevzemam VSA POPRAVILA CERKVA
Predelava OKROGLIH TABERNAKLJEV

FEISTRITZ AN DER DRAU — KÄRNTEN — TELEFON 248

*Veliko
izbira*

vesh verskih, nabožnih, posvetnih in šolskih knjig
ter romanov — devotionalije — vse vrste kipov in
križev — stenske umetne in nabožne slike — rožne
vence — paramente in cerkveno posodo — molit-
venike — nudi knjigarna in trgovina s papirjem

„CARINTHIA“
DRUŽBA SV. JOŽEFA

KLAGENFURT, Völkermarkter Ring 25

Obenem želimo vsem našim cenjenim odjemalcem in poslovnim
prijateljem vesele velikonočne praznike.
Podružnice: KLAGENFURT, Sternallee (Hl.-Geist-Platz) 5. —
WOLFSBERG v Labudski dolini — KÖTSCHACH — ST. VEIT a. d. Glan

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI

**Radiohaus
KERN**
Klagenfurt, Burggasse
Ugodna plačila na obroke

ZIMNICE (Matratzen) z 10-letno garancijo, . . . od 460.— šil. dalje
ZIMNICE (Matratzen) s 15-letno garancijo, . . . od 510.— šil. dalje
SESALCI ZA PRAH (Staubsauger) od 1050.— šil.
HLADILNIKI za 125 l s predalom za zmrzovanje . . . 3990.— šil.
1 Philipsov BRIVSKI APARAT namesto 495.— šil. samo 398.— šil.

TRGOVINA

Adolf Blažej

Št. Vid v Podjuni

DIE BESTBEWÄHRTEN
JERGITSCH-GITTER

DRAHTGEFLECHTE FÜR EINFRIEDUNGEN, GÄRTEN,
SPORT- UND TENNISPLÄTZE, STIEGEN- UND
BALKONGELÄNDER, DRAHTMATRATZEN,
EISERNE BETTEN, PLASTIKGITTER usw.

BERATUNG KOSTENLOS!

KLAGENFURT, Priesterhausgasse 4, Tel. 50-65

Vesele
velikonočne praznike želi
svojim odjemalcem
in prijateljem

MESAR

IN PREKAJEVALEC

Rudolf Sablatnik

CELOVEC, Siebenhügelstrasse 81
Telefon 49-36

Pomladanske novosti!

OBLEKE

BLUZE

KRILA

tudi za močne dame

Ros. König

Klagenfurt, Bahnhofstraße 9

Konjski mesar

CELOVEC, Pischeldorfer Straße 12
Telefon 55-22

Prevzamemo tudi zavarovane konje. — Če je
sila, koljemo ponoči in podnevi.

Klavirje! pohištvo

Franz Kreuzer's Wwe.

KLAGENFURT, Kardinalplatz 1

Vse proizvode JOKA-WERKE

Vesele velikonočne praznike želi vsem svojim
odjemalcem in osebnim prijateljem

**Karel
Prinčič**

TRGOVINA S SADJEM
IN ZELENJAVO

CELOVEC-KLAGENFURT

Najbolje kupite ure, nakit
in drugo pri urarskem
mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschg. 9
Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zame-
njam zlato in srebro
(tudi strto zlato).

Oglašuj v našem listu!